

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 18 juli 2017 met nummer RvVb/A/1617/1035
in de zaak met rolnummer RvVb/1415/0776/A/0769

Verzoekende partij	1. de heer Yves HERBRANT 2. de heer Herman PENNE vertegenwoordigd door advocaat Konstantijn ROELANDT met woonplaatskeuze op het kantoor te 9000 Gent, Recollettenlei 9
Verwerende partij	DE GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR van het agentschap RWO, afdeling Oost-Vlaanderen vertegenwoordigd door advocaat Veerle TOLLENAERE met woonplaatskeuze op het kantoor te 9000 Gent, Koning Albertlaan 128
Tussenkomenende partij	de nv ASPIRAVI vertegenwoordigd door advocaat Gregory VERHELST met woonplaatskeuze op het kantoor te 2600 Antwerpen, Uitbreidingstraat 2

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partijen vorderen met een aangetekende brief van 29 augustus 2015 de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 14 augustus 2015.

De verwerende partij heeft aan de tussenkomenende partij een stedenbouwkundige vergunning verleend voor een windpark bestaande uit vier windturbines met bijhorende middenspanningscabines op de percelen gelegen te 9450 Haaltert, met als kadastrale omschrijving afdeling 2, sectie B, nummers 1497C, 150D, 162D, 1745, 1881A, 653, 658H, 658L.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

1.

Met eenzelfde verzoekschrift, ingediend met een aangetekende brief van 29 augustus 2015, vorderen de verzoekende partijen eveneens de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing. Met het arrest van 16 september 2015 (nr. RvVb/1516/0017) wordt deze vordering bij gebrek aan uiterst dringende noodzakelijkheid afgewezen.

De verzoekende partijen hebben tijdig een verzoek tot voortzetting ingediend.

2.

De tussenkomende partij verzoekt met een aangetekende brief van 18 februari 2016 om in de procedure tot vernietiging tussen te komen.

De voorzitter van de Raad verleent de tussenkomende partij met een beschikking van 14 maart 2016 toelating om in de debatten tussen te komen.

3.

De verwerende partij dient een antwoordnota en het administratief dossier in. De tussenkomende partij dient een schriftelijke uiteenzetting in. De verzoekende partijen dienen een wederantwoordnota in. De verwerende partij dient een laatste nota in. De tussenkomende partij dient een laatste schriftelijke uiteenzetting in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 9 mei 2017.

Advocaat Konstantijn ROELANDT voert het woord voor de verzoekende partijen. Advocaat Klaas DE PAUW *loco* advocaat Veerle TOLLENAERE voert het woord voor de verwerende partij. Advocaat Gregory VERHELST voert het woord voor de tussenkomende partij.

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. FEITEN

1.

Op 10 september 2010 dient de tussenkomende partij bij de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor *“het bouwen van een windpark bestaande uit 4 windturbines langs de Expressweg N45 te Haaltert”*.

De percelen zijn volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 30 mei 1978 vastgestelde gewestplan ‘Aalst-Ninove-Geraardsbergen-Zottegem’, deels (voor windturbine 1 en 2) gelegen in agrarisch gebied en deels (voor windturbine 3 en 4) gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

Naar aanleiding van het openbaar onderzoek, georganiseerd van 29 september 2010 tot en met 29 oktober 2010, worden 28 bezwaarschriften ingediend, waaronder een petitie met 1256 handtekeningen.

De nv Fluxys brengt op 5 september 2010 een gunstig advies uit.

Het agentschap Ruimte en Erfgoed, afdeling Onroerend Erfgoed brengt op 14 september 2010 een gunstig advies uit.

Het agentschap Wegen en Verkeer brengt op 28 september 2010 een gunstig advies uit.

Het departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling brengt op 4 oktober 2010 een voorwaardelijk gunstig advies uit.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Haaltert brengt op 22 november 2010 het volgende ongunstig advies uit:

“ ...

Ruimtelijke afwegingen op meso schaal

...

De voorgestelde inplantingsplaatsen van deze vier windturbines lijkt in deze context veeleer willekeurig. De turbines vormen niet echt een baken in het landschap en zijn weinig strategisch gekozen.

...

Besluit

Het project voor het bouwen van vier windturbines is vanuit ruimtelijk oogpunt niet geoptimaliseerd. Via een planningsinitiatief kan een strategische keuze van de inplanting voor windturbines beter gemotiveerd worden. Dit project wordt dan ook ongunstig geadviseerd.

”
...

Het Directoraat-generaal Luchtvaart brengt op 3 december 2010 een gunstig advies uit.

De Interdepartementale Windwerkgroep brengt op 7 december 2010 een ongunstig advies uit:

“ ...

De Interdepartementale Windwerkgroep staat negatief ten aanzien van de inplanting van windturbines in agrarisch gebied in Haaltert.

De windturbines worden ingeplant in agrarisch en landschappelijk waardevol agrarisch gebied, in een lijnopstelling van tweemaal twee windturbines langs en ten oosten van de N45 expresweg Aalst — Ninove — Geraardsbergen op het grondgebied van de gemeente Haaltert. Deze inplanting van windturbines sluit niet aan bij een industriegebied, een woonkern of een kern van het buitengebied en bevindt zich tevens relatief ver verwijderd van een eerder kleine lijninfrastructuur gevormd door de N45. Deze inplanting is dan ook ruimtelijk en landschappelijk niet gewenst.

In het provinciaal beleidskader voor windturbines Oost-Vlaanderen wordt deze zone als potentiële inplantingsplaats aangeduid. De provincie Oost-Vlaanderen wenst in deze zone echter prioriteit te geven aan projecten die aansluiting zoeken bij de verstedelijkte gebieden en pas in de tweede plaats met de verbindingsgebieden waartoe deze projectzone behoort.

Aangezien de windturbines ingeplant worden in een zone met meerdere archeologische sites dienen specifieke voorwaarden opgenomen te worden aangaande de archeologische begeleiding bij de ingrepen in de bodem in opdracht van de bouwheer die de financiële lasten hiervoor draagt. De archeologische begeleiding dient te voldoen aan bijzondere voorschriften. De voorwaarden en verdere bijzondere voorschriften dienen bij het Agentschap R-0 Vlaanderen Onroerend Erfgoed aangevraagd worden.

Er wordt ten aanzien van de veiligheid en natuur en avifauna geen significante negatieve impact verwacht.

Er zijn geen woningen gelegen op minder dan 250 meter van de turbines. Uit de geluidsstudie volgt dat ter hoogte van de dichtstbij gelegen woningen de initiatiefnemer de nodige reductiemaatregelen dient te nemen om voor de avond- en de nachtperiode te

kunnen voldoen aan de milieukwaliteitsnormen inzake geluid uit de omzendbrief. De initiatiefnemer stelt alles in het werk om het geluidsniveau te reduceren tot een niveau waarbij hinder voor de omgeving zoveel mogelijk vermeden wordt. Het project dient steeds te voldoen aan de voorwaarden inzake geluid gesteld in de omzendbrief "Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines" van 2006.

Uit de slagschaduwanalyse blijkt dat er zich geen woningen van derden binnen de contour van 30 uur slagschaduw per jaar bevinden. De projectontwikkelaar dient in elk geval de nodige maatregelen te treffen zoals het installeren van schaduwdetectiesystemen, om te garanderen dat steeds aan de gestelde voorwaarden inzake slagschaduw uit de omzendbrief "Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines" van 2006 wordt voldaan.

...

De verwerende partij beslist op 27 januari 2011 de stedenbouwkundige vergunning te verlenen voor het bouwen van de vier windturbines met bijhorende middenspanningscabines, met uitzondering van de permanente toegangswegen.

2.

Tegen deze beslissing wordt bij de Raad door het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Haaltert een beroep tot vernietiging ingesteld. Met een arrest van 30 juni 2015 met nummer A/2015/0402 vernietigt de Raad de vergunning van 27 januari 2011, en beveelt de verwerende partij om een nieuwe beslissing te nemen over de aanvraag van de tussenkomende partij en dit binnen een vervaltermijn van vier maanden te rekenen vanaf de betekening van het arrest. De vernietiging is onder meer als volgt gemotiveerd:

"...

2.

Zoals reeds vastgesteld onder punt A blijkt dat de inplanting van windturbines in landschappelijk waardevol agrarisch gebied dus in principe toegelaten is. Het "landschappelijk waardevol" karakter betreft immers een overdruk, waarbij het onderliggende bestemmingsvoorschrift, het agrarisch gebied, blijft bestaan en van doorslaggevend aard is.

Uit het voorgaande citaat van het typevoorschriftenbesluit blijkt dat de effecten van de inplanting ten aanzien van de landschappelijke kwaliteiten in een lokalisatienota dienen te worden beschreven en geëvalueerd.

Los van de vraag of bij toepassing van artikel 4.4.9 VCRO, dat formeel – gezien de plaats voorzien in de VCRO – een afwijkingsbepaling is, maar inhoudelijk eigenlijk een wijze is van updaten van de gewestplanvoorschriften om tegemoet te komen aan de hedendaagse planologische actualiteit en noodzakelijkheid, een esthetische toets moet gebeuren in de zin van artikel 15.4.6.1 van het Inrichtingsbesluit (esthetisch criterium op basis van de vrijwaring van de schoonheidswaarde van het landschap) dan wel een esthetische toets op basis van de landschappelijke kwaliteiten (zoals te beschrijven in de lokalisatienota), staat vast dat de verwerende partij als vergunningverlenend bestuursorgaan een formeel motief zal moeten wijden aan de impact en het effect van de inplanting van de windturbines op de bijzondere kwaliteit/ (schoonheids)waarde van het landschappelijk waardevolle gebied waar de windturbines zullen worden ingeplant.

...

4.

Uit de bestreden beslissing blijkt niet afdoende dat de 'mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbatings(mogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten' werden geëvalueerd.

Wanneer enerzijds in de beschrijving van de aanvraag wordt vastgesteld dat windturbine 3 zich ten westen van een natuurgebied bevindt begrensd door de N45 en een andere straat en windturbine 4 zich bevindt in een gebied dat ook begrensd wordt door de N45, een natuurgebied aan de Wildebeekvallei en een andere straat, dan kan de loutere vaststelling dat de windturbines een bestaande bundeling van lijninfrastructuur markeren, niet volstaan als de hierboven vermelde 'esthetische toets'.

In de bestreden beslissing wordt zelf gesteld dat de vraag in hoeverre de windturbines de schoonheid van het landschap aantasten, afhangt van de waarde van het landschap, maar behalve de vaststelling dat er in de omgeving geen beschermde landschappen of ankerplaatsen zijn, bevat de bestreden beslissing geen overwegingen over de landschappelijke kwaliteiten van het landschappelijke waardevolle gebied zelf.

De overwegingen in de bestreden beslissing met betrekking tot de in de omgeving bestaande toestand en in het algemeen met betrekking tot de overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening zoals de afstand tot de omringende bebouwing of de beschermenswaardige onroerende goederen, zijn evenwel, in tegenstelling met wat de tussenkomende partij voorhoudt, geen overwegingen waaruit zou moeten blijken dat de inplanting van de windturbines geen schadelijke gevolgen toebrengen aan de landschappelijke kwaliteiten van het landschappelijke waardevolle agrarische gebied. De uit te voeren 'esthetische toets', ook in kader van artikel 4.4.9 VCRO is immers een andere toets dan deze van de overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening.

Ook de weerlegging van de standpunten van de eerste verzoekende partij inzake het bundelingsprincipe en de lijninfrastructuur kunnen bij de beoordeling van de landschappelijke kwaliteiten en dus het esthetisch aspect niet betrokken worden, aangezien de vraag of de geplande windturbines voldoen aan de criteria zoals vooropgesteld in de omzendbrief RO/2006/02 en de vraag naar de vrijwaring van de schoonheidswaarde van het gebied, waarbij de landschappelijke kwaliteiten van dit gebied moeten vooropgesteld en geëvalueerd worden ten aanzien van de impact van de inplanting, duidelijk andere doelstellingen hebben.

In zoverre uit de bestreden beslissing in enigerlei mate zou kunnen afgeleid worden dat er wordt verwezen naar de lokalisatienota zelf, moet vastgesteld worden, los van de vraag of de daarin opgenomen vaststellingen zelf wel afdoende zijn, dat deze nota niet gevoegd wordt bij de bestreden beslissing.

Het middel is gegrond.

...

3.

Ingevolge dit vernietigingsarrest wordt de procedure hernomen. De verwerende partij beslist op 14 augustus 2015 de stedenbouwkundige vergunning te verlenen. Zij motiveert haar beslissing als volgt:

“ ...

BESCHRIJVING VAN DE OMGEVING EN DE AANVRAAG

De 4 windturbines worden ingeplant ten oosten van en parallel aan de N45, de gewestweg die Aalst verbindt met Ninove. De gewestweg situeert zich dicht bij de gemeentegrens Haaltert-Denderleeuw. De turbines hebben een masthoogte van max. 113m en een rotordiameter van max. 90m, met dien verstande dat de maximale totale hoogte de 150 m niet overschrijdt.

Windturbines 1 en 2 liggen in het agrarisch gebied dat in het zuiden en het noorden begrensd wordt door natuurgebieden, respectievelijk rond de Oliemeersbeek en de Molenbeek.

De windturbines 3 en 4 bevinden zich in landschappelijk waardevol agrarisch gebied (LWAG) ten oosten van de N45. Voor WT4 betreft het een klein LWAG met een maximale lengte van ca. 1100m en een breedte van ca. 300m, dat begrensd wordt door de N45 (ten W), beboste beekvalleien in aanpalend natuurgebied (ten N, ten O en ten Z) en woongebied in het NO. In dit LWAG bestaat het landschap uit diverse akkers en weilanden, die ontsloten worden via de aanwezige openbare wegenis.

WT3 bevindt zich in een nog kleiner LWAG, met een maximale lengte van ca. 950m en een breedte van 100 à 200m, dat begrensd wordt door de N45 (ten W), beboste beekvalleien in aanpalend natuurgebied (ten N en ten O) en de Vlamstraat in het Z. Ook in dit LWAG bestaat het landschap uit diverse akkers en weilanden, die ontsloten worden via de aanwezige lokale wegenis.

Het ruimere LWAG ten O van de vallei van de Wildebeek wordt doorsneden door 2 HS-lijnen (70kV en 150 kV) die prominent aanwezig zijn in het landschap.

Het dichtstbijzijnde woongebied ligt ten westen van de N45 op een 300-tal meter van WT2. De dichtstbij gelegen individuele woning bevindt zich op 268m afstand van WT3.

WATERTOETS

[...]

Het voorliggende project heeft een beperkte oppervlakte en ligt niet in overstromingsgevoelig gebied. Er wordt voor gezorgd dat hemelwater nabij de windturbines en de middenspanningscabines kan infiltreren en de wegenis en werkvlakken worden aangelegd in een waterdoorlatende steenslagverharding, zodat in alle redelijkheid kan geoordeeld worden dat geen schadelijk effect wordt veroorzaakt.

PROJECT-M.E.R.-SCREENING

De aanvraag valt niet onder de projecten van bijlage I van het MER-besluit waarvoor een project-MER moet worden opgesteld.

Aangezien er geen aanzienlijke invloed op een bijzonder beschermd gebied wordt verwacht, is rubriek 3, 1) van bijlage II evenmin van toepassing en moet er geen MER of MER-ontheffingsdossier worden opgesteld.

De aanvraag valt wel onder de projecten, vermeld in bijlage III van voormeld besluit, meer bepaald in rubriek 3, a) industriële installaties voor de productie van elektriciteit.

Bespreking

Het inplanten van de 4 windturbines in het agrarisch gebied heeft geen noemenswaardige invloed op de land- en tuinbouw. Het agrarisch gebruik van de landbouwgronden wordt door de turbines nauwelijks beperkt.

In de nabijheid van de windturbines is geen ankerplaats, beschermd landschap of beschermd dorps- of stadsgezicht gelegen. De aanvraag is, wat WT3 betreft, wel gelegen in een relictzone: 'Zijbeken van de Dender en gebied Nederhasselt-Steenhuize-Wijnhuize'.

Deze relictzone bestaat uit 3 beken (Wildebeek, Molenbeek-Kipsteekbeek en Molenbeek) en de open kouter in Denderleeuw. Zoals hiervoor beschreven staat WT3 niet in het open koutergebied, maar in de kleine deelruimte, palend aan de N45. Anderzijds wordt het betrokken open koutergebied reeds doorsneden door 2 HS-lijnen (70kV en 150 kV).

Om die redenen worden er geen nadelige gevolgen verwacht voor wat betreft het landschap en onroerend erfgoed (zie ook bij de rubrieken hierna).

De projectzone is niet gelegen in een broed-, pleister- en/of rustgebied, weidevogel- of akkervogelgebied, noch in de nabijheid van seizoens-, slaap- en voedseltrekroutes. Nadelige invloeden op vogelpopulaties worden bijgevolg niet verwacht.

De inplanting ligt niet in of nabij een VEN/IVON gebied. De windturbines zijn gesitueerd op ca. 2km afstand van het dichtstbijzijnde VEN-gebied, nl. De Vallei van de Dender en de Mark'. Deze afstand is voldoende groot zodat er geen schade kan optreden.

De projectzone situeert zich niet in of nabij een vogelrichtlijngebied en is ook niet gelegen in of nabij een habitatrichtlijngebied. De inplanting van de turbines zal bijgevolg geen nadelige gevolgen hebben op dergelijke gebieden.

De geplande windturbines WT1, WT3 en WT4 zijn gelegen in een biologisch minder waardevol gebied. WT2 bevindt zich in een gebied, dat bestaat uit een complex van biologisch minder waardevolle en waardevolle elementen (grasland met bomenrijen en houtkanten). Gelet op de beperkte grondinname zal er geen significante impact zijn op het betrokken grasland; de aanvraag heeft geen gevolgen voor de bestaande bomenrijen en houtkanten.

Het realiseren van de windturbines heeft slechts een minimale invloed op het bodemgebruik door de beperkte oppervlakte-inname. Tevens wordt er voor gezorgd dat hemelwater nabij de windturbines kan infiltreren.

Uit onderzoek naar de veiligheidsaspecten volgt dat zowel de directe risico's voor personen in de omgeving van het windturbinepark als de directe risico's ten aanzien van in de omgeving aanwezige gevaarbronnen aanvaardbaar of verwaarloosbaar zijn.

Bijgevolg kan uit deze beoordeling geconcludeerd worden dat er ingevolge dit project geen aanzienlijke milieugevolgen te verwachten zijn. In die omstandigheden kan dan ook besloten worden dat de opmaak van een milieueffectenrapport geen bijkomende gegevens zal opleveren.

Het windturbinepark brengt door zijn beperkte grondinname ook de realisatie van de algemene bestemming van het gebied niet in het gedrang.

Besluit

De milieugevolgen van de aanvraag kunnen voldoende ingeschat worden. Rekening houdende met de criteria van bijlage II DABM (kenmerken van het project, plaats van project en kenmerken van de potentiële effecten) worden geen aanzienlijke milieueffecten verwacht

De opmaak van een project-MER is derhalve niet nodig.

BEOORDELING VAN DE IMPACT VAN WT3 EN WT4 OP HET LANDSCHAPPELIJK WAARDEVOL AGRARISCH GEBIED

In art. 15.4.6.1. van het KB van 28 december 1972 wordt gesteld: (...)

Ook moeten, ingevolge de toepassing van art 4.4.9 VCRO en het typevoorschrift voor de categorie van gebiedsaanduiding '4. Landbouw', de mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van de landschappelijke kwaliteiten geëvalueerd worden.

Zoals bij de bespreking van de bezwaren en de beschrijving van de aanvraag en de omgeving reeds werd aangegeven, bevinden WT3 en WT4 zich in kleine LWA-gebieden

die door lijninfrastructuur en natuurgebieden van naburige LWA-gebieden zijn gescheiden. Ter hoogte van WT4 vormt de N45 over ca. 1,5km de grens van het LWAG met het agrarisch gebied ten W ervan.

Een duidelijke landschappelijke meerwaarde in de ruime omgeving wordt gevormd door de beboste beekvalleien die op het gewestplan de bestemming 'natuurgebied' hebben.

Uit de voormelde omschrijving van de karakteristieken van de betrokken LWA-gebieden, blijkt dat het slechts kleine deelruimten betreft, in belangrijke mate beïnvloed door naburige lijninfrastructuur en/of andere gebieden met een 'harde' bestemming (wonen en KMO-zone).

Mede door de impact van de naburige HS-lijnen zal de inplanting van de windturbines geen schaalverkleinend effect op het landschap tot gevolg hebben.

Het is uiteraard zo dat er weinig landschappen zijn, buiten de (juist omwille van hun bestemming) reeds zwaar door soms zeer grootschalige bebouwing en constructies aangetaste industrie- en havengerelateerde gebieden, die niet op één of andere manier beïnvloed worden door de inplanting van windturbines.

Vanuit de redenering dat elke impact op het landschap als een ontoelaatbare schade beschouwd wordt, zouden er dan ook buiten voormelde zones geen windturbines kunnen toegestaan worden. De realiteit is evenwel dat ook in andere landschappen, die juist door de reeds aanwezige impact van een aantal harde infrastructuren aangetast zijn, een bundeling kan gerealiseerd worden om te komen tot een nieuw landschap dat de aanwezige kenmerken van het oorspronkelijke landschap, de reeds toegevoegde infrastructuren (een autosnelweg, op- en afrittencomplex, overbrugging door lokale wegenis, HS-leidingen, ...) combineert met een cluster van windturbines.

Dergelijke vrij nieuwe 'energielandschappen' zijn, vanuit de bevoegdheid en de bezorgdheid van de Vlaamse overheid om het aandeel van groene energievoorzieningen relevant op te drijven, op vandaag overigens een noodzaak. Op tientallen zorgvuldig geselecteerde locaties in Vlaanderen werd reeds het bestaansrecht van deze landschappen aangetoond, zonder dat daardoor een ontoelaatbare landschappelijke impact werd veroorzaakt, juist omdat voormelde clustering en bundeling met grootschalige infrastructuren werden nagestreefd.

Door het voorzien van windturbines wordt een nieuw landschap gecreëerd, zonder dat de bestaande specifieke landschappelijke elementen worden vernietigd of dat bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen en opties worden uitgesloten. Het feit dat traag draaiende drieliekers worden voorzien, voorkomt ook een verstoring van de rust van het landschap. De voorziene windturbines zijn door hun grotere hoogte van een andere orde dan de bestaande landschapselementen. Ze overstijgen deze. Het is dan ook de bedoeling om ze ergens te laten bij aansluiten en om ze ergens mee te kunnen associëren.

De voorziene windturbines worden geassocieerd met de N45 en ook met de aanwezige HS-lijnen.

De afstand tot de N45 ligt in de grootteorde van de maximale tiphoogte van de windturbines; dergelijke afstanden worden in elk geval nog ervaren als een bundeling met de weg.

Daardoor wordt het dynamisch karakter van deze transportas, waar zich een belangrijk deel van het actueel woon-werkverkeer en nog meer van regionaal en (inter)nationaal vervoer in het kader van de economische activiteit afspeelt, aangevuld met een zicht op een onderdeel van de hedendaagse groene energieproductie, zoals reeds terug te vinden langs meerdere autosnelwegen in Vlaanderen.

Het mag duidelijk zijn dat 'landschappen' in de loop der tijden mee geëvolueerd zijn ingevolge de behoeften en technologische ontwikkeling van de 'gebruikers' ervan.

Autosnelwegen met aanhorigheden zoals op- en afritten, overbruggingen, verlichtingsmasten, GSM-masten, vrij grootschalige verkeerssignalisatie zijn sinds lang vergroeid met onze kijk op de 'aanpalende' landschappen, net zoals HS-lijnen. Op vandaag maken 'daar steeds vaker ook windturbines deel van uit.

Dat de inplanting van windturbines in beschermd landschap of erfgoedlandschap moeilijk kan verantwoord worden, hoeft geen betoog. Maar binnen andere landschappen met vrij beperkte zichtlijnen vanaf of naar grootschalige infrastructuur of naar omliggende, soms dicht bebouwde, woonomgevingen (waar juist om milieutechnische redenen de nodige afstand bewaard wordt), maar waar de eigenlijke bestemming en het gebruik van de betrokken gebieden niet worden geschaad, kan niet automatisch gesteld worden dat ontoelaatbare schade wordt aangebracht aan de landschappelijke waarden van het gebied, noch dat de goede ruimtelijke ordening er door in het gedrang zou gebracht worden.

Uit voorgaande overwegingen kan afgeleid worden dat het project geen negatieve impact heeft op de kwaliteit en de schoonheidswaarde van het betrokken landschappelijk waardevol agrarisch gebied, op voorwaarde dat de windturbines qua vorm en afmetingen, type en kleur op elkaar afgestemd zijn (hetgeen hier het geval is).

BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

Windenergie is één van de noodzakelijke opties om de bindende Europese doelstelling voor België (een aandeel van 13% hernieuwbare energie in het energieverbruik) te halen, alsook om de doelstelling te behalen die geformuleerd is in het Vlaams Energiedecreet, om tegen 2020 20,5% van de certificaat-plichtige elektriciteitsleveringen uit hernieuwbare energiebronnen te halen.

In het kader van het Energiedecreet stelt de Vlaamse Regering voor elk jaar een bruto binnenlandse groene stroomproductie voorop en legt ze indicatieve subdoelstellingen per hernieuwbare energiebron vast die erop gericht zijn de vooropgestelde bruto binnenlandse groene stroomproductie te bereiken. Op 31 januari 2014 heeft de Vlaamse Regering subdoelstellingen tot 2020 vastgelegd. Voor windenergie komen deze doelstellingen overeen met een jaarlijks bijkomend vermogen aan windturbines van 80 MW van 2014 tot 2020, en een productietoename tot 2094 GWh in 2020.

De elektriciteitsproductie via windenergie vermijdt het gebruik van fossiele brandstoffen en de uitstoot van voor het milieu schadelijke gassen.

In de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening is duurzaamheid een belangrijk concept. In artikel 1.1.4 is het volgende opgenomen: (...)

Duurzaamheid vormt dus een onderdeel van de goede ruimtelijke ordening. Ook het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen gaat uit van duurzaamheid. Het komt er bijgevolg op aan de vraag naar locaties voor de oprichting van windturbines te verzoenen met de vraag naar een kwaliteitsvolle ruimtelijke ordening. Eén van de basisdoelstellingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is het behoud en waar mogelijk de versterking van het buitengebied.

De ruimtelijke concentratie van windturbines binnen een windturbinepark is ook van belang. De ruimtelijke concentratie wordt bepaald rekening houdend met technische vereisten, optimalisatie van de energieproductie en een optimale milieutechnische inplanting.

De locatiekeuze voor windturbines en windturbineparken moet passen in de samenhangende visie op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het gebied in kwestie. In het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen worden afwegingselementen vermeld op basis waarvan een toetsing van de locatie voor de windturbines of windturbineparken aan de visie op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling kan plaatsvinden:

- het project sluit aan bij de schaal en de opbouw van het landschap in kwestie;
- de omvang van het project tast de structuur en de essentiële functies van de randstedelijke gebieden of het buitengebied niet aan.

Concreet betekent dat laatste afwegingselement dat de oprichting van windturbines of een windturbinepark in het buitengebied wel kan in of nabij een bos en nabij een natuurgebied met eerder beperkte natuurwaarde, maar in principe moet worden vermeden in gebieden met een (potentieel) belang voor speciale beschermingszones.

Omdat potentiële locaties in Vlaanderen schaars zijn is het, vanuit het principe van een duurzaam ruimtegebruik, bovendien van belang dat dergelijke locaties optimaal ingevuld geraken.

De principiële rechtsgrond voor het project — zoals reeds hoger aangegeven zit vervat in art. 4.4.9 VCRO, waardoor via de vergunningsprocedure kan worden afgeweken van de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan (in casu het vigerend gewestplan, dat het project situeert in (landschappelijk waardevol) agrarisch gebied), indien daarbij gerefereerd kan worden aan 'voor de vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bepaalde standaardtypebepalingen'.

In de rubriek 'Afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften' werd de inhoudelijke samenhang tussen de decretale bepalingen en het overeenkomstig type-voorschrift voor de categorie van gebiedsaanduiding 'Landbouw', vanuit de specifieke concordantieregeling uitvoerig toegelicht.

Windturbines hebben slechts een beperkte grondinname (uiterst miniem t.o.v. het areaal landbouwgrond in het gebied) en zij hebben geen impact op gewassen en vee; ter zake kan verwezen worden naar het voorwaardelijk gunstig advies ADLO. Hieruit kan besloten worden dat de voorziene handelingen door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen.

De aanvraag voldoet aan de belangrijke principes van de omzendbrief R012014/02, o.a. het bundelingsprincipe en het clusteringsprincipe. De bundeling met de N45 is doorslaggevend omdat de weg vergelijkbaar is met een autosnelweg (2 baanvakken met pechstrook en fietspad in elke richting, gescheiden door een middenberm); de N45 is een drukke verbindingsweg met diverse gelijkgrondse kruisingen, verlichtingspalen, grootschalige verkeersborden, ... De N45 is de verbindingsas tussen de stedelijke gebieden van Aalst en Ninove; hij is tevens een aanvoerweg vanuit het zuiden naar de E40. Ten oosten bevindt zich het verstedelijkt gebied van Denderleeuw; de gemeente Haaltert is aangeduid als een hoofddorp. Hierlangs gebeurt de inplanting van de windturbines. Haaltert sluit aan bij de bundel van grootschalige infrastructuur tussen Brussel en Gent. In deze bundel ligt de autosnelweg E40 en de spoorlijn Oostende-Brussel. Daarnaast liggen regionale infrastructuur-lijnen op de gemeentegrens m.n. de Expresweg N45 van Ninove naar de E40 en de spoorlijn Zottegem naar Brussel. In deze bundel van infrastructuur worden de 4 windturbines in 2 clusters van 2 windturbines ingeplant parallel en zo dicht mogelijk aansluitend aan de Expresweg.

Deze lijninfrastructuur heeft een duidelijke ruimtelijke en visuele impact op het landschap dat doorsneden wordt en versnipperd zo de open ruimte. De lijnopstelling van de turbines is voorzien zo dicht mogelijk bij de N45, rekening houdend met alle beperkingen (zoals de Fluxys-leiding) en op een quasi identieke afstand. Zoals reeds gemeld, ligt de afstand tot de N45 in de grootteorde van de maximale tiphoogte van de windturbines; dergelijke

afstanden worden in elk geval nog ervaren als een bundeling met de weg. Bovendien geldt voor windturbines 1 en 2 ook de bundeling met de aanwezige bovengrondse hoogspanningslijnen, direct ten westen van de N45. Hiermee werd geen rekening gehouden in het advies van de Interdepartementale Windwerkgroep (IWWG).

Het clusteringsprincipe wordt gevolgd, vermits de windturbines door hun hoogte visueel grotere tussenafstanden verdragen, zonder dat de eenheid van de groep verdwijnt.

Terwijl in het advies van de IWWG gemeld wordt dat, ingevolge de inplanting in een zone met meerdere archeologische sites, voorwaarden en bijzondere voorschriften dienen aangevraagd te worden bij Onroerend Erfgoed, werd door dit agentschap een onvoorwaardelijk gunstig advies in toepassing van het decreet op het archeologisch patrimonium geformuleerd.

Om voormelde redenen wordt het ongunstig advies van de Interdepartementale Windwerkgroep niet bijgetreden.

Windturbine 2 is gelegen nabij (op ca. 300m) een modelvliegtuigclub in Denderleeuw. Van deze vergunde recreatieve activiteit zal de actieradius uit veiligheidsoverwegingen in de richting van de N45 deels worden ingeperkt, maar deze activiteit wordt hierdoor geenszins onmogelijk gemaakt.

Het college van burgemeester en schepenen van Haaltert bracht een ongunstig advies uit, gebaseerd op de talrijke bezwaarschriften, het advies van de GECORO en eigen overwegingen. Het college is van oordeel dat de ruimtelijke afweging in het dossier niet grondig genoeg gebeurde. Meer bepaald de voorgestelde uitwerking van het bundelingsprincipe met de aanwezige woonkernen, KMO-zones en ook de N45 vindt het college te vergezocht.

Uit de uitvoerige beoordeling van de bezwaren en de toetsing aan de principes van de omzendbrief (zie hiervoor) kan besloten worden dat de ingediende bezwaren ontvankelijk, maar grotendeels ongegrond zijn. Voor zover ze gegrond zijn, kan er aan de bezwaren tegemoet gekomen worden door het opleggen van de passende voorwaarden.

Op basis van de documenten van het aanvraagdossier en van de lokalisatienota in het bijzonder, kan bezwaarlijk gesteld worden dat er geen degelijke ruimtelijke afweging van het project zou gebeurd zijn. Deze afweging gebeurde in functie van de diverse criteria die in de omzendbrief ter zake worden geformuleerd. Zoals reeds vermeld, is er duidelijk sprake van bundeling met de aanwezige lijninfrastructuren in het gebied, die reeds een relevante ruimtelijke impact op het landschap hebben. Bij de inplanting werd niet enkel rekening gehouden met de optimalisatie van de energieproductie, maar ook met de afstand tot bewoning, de veiligheidsafstand tot gasleidingen, de nabijheid van een aantal beekvalleien en de mogelijke impact op natuurwaarden en het landschap. De afstand tot de N45 ligt in de grootteorde van de maximale tiphoogte van de windturbines; dergelijke afstanden warden in elk geval nog ervaren als een bundeling met de weg.

Hierbij kan ook gemeld worden dat de windturbines in overeenstemming zijn met het provinciaal 'beleidskader windturbines'.

Door de quasi gelijke afstanden die de windturbines aanhouden ten opzichte van de N45; hun gelijke vorm en afmetingen, type en kleur, en door de traag draaiende wieken, vormen de windturbines een geordend geheel in aansluiting bij de bestaande infrastructuur.

Al deze elementen zorgen ervoor dat het project zal ervaren worden als een kwalitatief windpark, zonder aantasting van het landschap, dit zowel binnen het landschappelijk waardevol agrarisch gebied, als daarbuiten in de omliggende bestemmingsgebieden. De windturbines integreren zich in het bestaande landschap en zijn dus verenigbaar met de actuele landschappelijke kwaliteiten.

Verder houdt de inplanting ook rekening met de vereisten van efficiënt bodemgebruik en wordt de verstoring van de uitbatingsmogelijkheden van de landbouwbedrijven minimaal gehouden, gelet op de beperkte grondoppervlakte van de windturbines en hun inplanting t.o.v. de perceelsgrenzen.

Omwille van voormelde redenen kan de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar het ongunstig advies van het college van burgemeester en schepenen niet bijtreden.

In het dossier, meer bepaald in de lokalisatienota, wordt aangetoond dat rekening gehouden wordt met het principe van een duurzaam ruimtegebruik; uit onderzoek werd voor de betrokken locatie de optimale invulling bepaald. Dit betreft de cluster van windturbines in voorliggende aanvraag.

De aanvraag is in overeenstemming met de omzendbrief R0/2014/02 en voldoet aan de randvoorwaarden van de voormelde afwijkingsmogelijkheden, vervat in art. 4.4.9. VCRO.

Er zijn geen woningen van derden of woongebieden op minder dan 268m, resp. 300m van de turbines gelegen. Op basis van de gedetailleerde gegevens uit de lokalisatienota en conform de omzendbrief "Afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines" van 2014 (eveneens verankerd in de intussen definitief verworpen milieuvergunning) kan er van uit gegaan worden dat de geluidshinder tot een aanvaardbaar niveau beperkt zal worden.

De oorzaak van het voortgebrachte geluid is tweevoudig. Het wordt vooral gegenereerd door de rotatie van de wieken die een zoevend geluid voortbrengen. Anderzijds wordt geluid geproduceerd door de in de gondel opgestelde apparatuur, in het bijzonder de windturbinegenerator.

De mogelijke maatregelen aan de bron worden genomen om de geluidsproductie tot een minimum te beperken. Het gaat hierbij onder meer om de isolatie van de generatorbehuizing, aerodynamische wieken en dergelijke meer.

De betreffende zone wordt gekenmerkt door een vrij hoog achtergrondgeluidsniveau omwille van de N45. De aanvrager geeft aan alles in het werk te stellen om het geluidsniveau te reduceren tot een niveau waarbij hinder voor de omgeving zoveel mogelijk vermeden wordt; dit geldt onverminderd de naleving van de geldende Vlarem-regelgeving. Er kan ter zake verwezen worden naar de milieuvergunning waarin reeds werd getoetst aan de richtwaarden uit Vlarem II en waaruit blijkt dat mits milderende maatregelen (reducties) de geluidsnormen van Vlarem II worden gerespecteerd. De naleving van de sectorale geluidsnormen kan als vergunningsvoorwaarde worden opgelegd.

De aanvrager dient zo nodig maatregelen te treffen (bv. schaduwdetectiesystemen) om te garanderen dat steeds aan de geldende voorwaarden inzake slagschaduw wordt voldaan. Er kan ter zake verwezen worden naar de milieuvergunning waarin aan deze norm (max. 8 u/jaar en 30 min/dag) werd getoetst; de exploitant moet volgens de voorwaarden van de milieuvergunning deze norm te allen tijden naleven, hetgeen mogelijk is met milderende maatregelen, zoals het stilzetten van turbines bij overschrijding norm. Er kunnen ook passende technische schikkingen getroffen worden om risico's inzake ijsprojectie en ijsval tot een minimum te beperken (detectoren, stilleggingsmechanisme). De resultaten van de veiligheidsstudie geven aan dat de veiligheidsrisico's aanvaardbaar zijn.

Uit hetgeen voorafgaat en waaruit blijkt dat voldaan kan worden aan de Vlarem-normen, kan besloten worden dat de hinderaspecten (geluid en slagschaduw) en de mogelijke impact op gezondheid en veiligheid aanvaardbaar zijn in het kader van de toetsing van de goede ruimtelijke ordening.

M.b.t. de aanvraag werden (voorwaardelijk) gunstige adviezen uitgebracht door het Directoraat-generaal Luchtvaart, het agentschap Onroerend Erfgoed (vakgebied Archeologie), de Afdeling Wegen en Verkeer (district Aalst), Fluxys nv en het Departement Landbouw en Visserij — Duurzame Landbouwonwikkeling. De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar treedt deze adviezen bij; de voorwaarden en/of aandachtspunten worden in de vergunning opgenomen.

Het dossier bevat weinig informatie over de permanente toegangswegen; vermits de aanleg van de strikt noodzakelijke toegangen tot en opritten naar installaties van algemeen belang vrijgesteld zijn van vergunning, kan de aanvrager de betrokken wegen realiseren binnen de kruitlijnen van het voorgelegd dossier.

Over de bijhorende ridderspanningscabines is er wel voldoende informatie terug te vinden, zodat deze vergund kunnen worden.

ALGEMENE CONCLUSIE

Uit voorgaande overwegingen kan besloten worden dat de aanvraag, met toepassing van voormeld art. 4.4.9 VCRO in overeenstemming is met de bestemming van het gebied en dat de schoonheidswaarde van het gebied, noch de goede ruimtelijke ordening er door geschaad worden.

De aanvraag komt in aanmerking voor vergunning, mits naleving van de hierna vermelde voorwaarden.

...

Dit is de bestreden beslissing.

4.

Bij besluit van 17 maart 2011 heeft de deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen onder voorwaarden de milieuvergunning verleend voor de windturbines 3 en 4 en geweigerd voor de windturbines 1 en 2.

Tegen de weigering van de milieuvergunning voor de windturbines 1 en 2 tekent de tussenkomende partij beroep aan bij de Minister van Leefmilieu. Op 13 maart 2012 verklaart de bevoegde Minister de beroepen gedeeltelijk gegrond en verleent zij de gevraagde milieuvergunning voor de 4 windturbines, mits toevoeging van een aantal bijzondere voorwaarden. Tegen de afgeleverde milieuvergunning hebben omwonenden een schorsings- en vernietigingsberoep ingediend bij de Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak. Bij arresten van 2 oktober 2012 met nummer 220.846 en 10 oktober 2013 met nummer 225.044 wordt het schorsings-, respectievelijk het vernietigingsberoep verworpen.

5.

Ook het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Haaltert vordert met een aangetekende brief van 24 september 2015 de vernietiging van de bestreden beslissing. Dit beroep heeft als rolnummer 1516/RvVb/0038/A.

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE TUSSENKOMST

Uit het dossier blijkt dat het verzoek tot tussenkomst tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Ontvankelijkheid wat betreft de tijdigheid

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

B. Ontvankelijkheid wat betreft het belang van de verzoekende partijen

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partijen stellen dat ze derde-belanghebbenden zijn. De eerste verzoekende partij woont in het woongebied met landelijk karakter op 400 à 500 meter van windturbine 1 en 2. De tweede verzoekende partij woont in het landschappelijk waardevol agrarisch gebied op 380 à 400 meter van windturbine 3 en 4.

Zij stellen hinder en nadelen te ondervinden doordat de windturbines voortdurend zichtbaar zullen zijn vanuit hun woning. De verzoekende partijen wijzen erop dat zij in een gebied wonen dat garant staat voor een open landschap met vergezichten en dat de tweede verzoekende partij daarenboven in een landschappelijk waardevol gebied woont. Zij houden voor dat de inplanting van de windturbines dan ook een negatieve impact zal hebben op het landschapsbeeld.

Verder stelt de eerste verzoekende partij nog een veiligheidsrisico te ondergaan omwille van de nabijheid van een modelvliegtuigclub. Zij stelt te vrezen voor ernstige ongelukken omdat er geen onderzoek is gebeurd naar het veiligheidsrisico dat gepaard gaat met de aanwezigheid van de modelvliegtuigclub en de aangevraagde windturbines.

2.

De verwerende partij betwist het belang van de verzoekende partijen. Zij wijst er vooreerst op dat het loutere nabuurschap op zich niet volstaat om derde-belanghebbende te zijn en dat het dan ook onvoldoende is voor de verzoekende partijen om louter te stellen dat zij wonen in de onmiddellijke omgeving van de op te richten windturbines. Bovendien houdt de verwerende partij voor dat de verzoekende partijen niet in de onmiddellijke omgeving van de windturbines wonen, gezien de afstand tot de dichtbijgelegen windturbine voor beide verzoekende partijen ongeveer 400 meter bedraagt.

Verder wijst de verwerende partij erop dat de eerste verzoekende partij niet aanvoert een belang te hebben bij het beroep tegen windturbine 3 en 4 en de tweede verzoekende partij geen belang aanvoert voor windturbine 1 en 2. Het beroep van de eerste verzoekende partij tegen windturbine 3 en 4 en het beroep van de tweede verzoekende partij tegen windturbine 1 en 2 is dan ook onontvankelijk.

De verwerende partij merkt nog op dat de verzoekende partijen niet aantonen welk zicht zij op de windturbines zullen hebben en in welke mate dit hun landschapsbeeld zou aantasten.

Tot slot voert de verwerende partij aan dat de eerste verzoekende partij geen belang heeft bij een middel dat de bestreden beslissing wil vernietigen op grond van het veiligheidsaspect aangezien zij te ver woont van de modelvliegtuigclub.

3.

De tussenkomende partij meent eveneens dat de verzoekende partijen niet over het vereiste belang beschikken. Zij meent dat de verzoekende partijen de aangevoerde hinder en nadelen onvoldoende omschrijven en zich beperken tot vaagheden en algemene formuleringen en merkt op dat er geen concrete stukken bij het verzoekschrift gevoegd zijn die het belang van de verzoekende partijen ondersteunen. De foto's in het verzoekschrift tonen volgens de tussenkomende partij enkel aan dat de woningen van de verzoekende partijen gescheiden worden van de windturbines door een ruime afstand met beboste stroken, wegen en andere woningen.

Tevens merkt de tussenkomende partij op dat er ter hoogte van windturbine 1 en 2 een hoogspanningslijn loopt naast de N45 aan de zijde van de woonkern Denderhoutem en waarop de eerste verzoekende partij vanuit haar tuin zicht moet hebben. Daarnaast is niet haar tuin maar haar voordeur gericht naar de windturbines en bevinden er zich tussen de woning van de eerste verzoekende partij en de windturbines woonhuizen en een voetbalveld met grote publiciteitsborden. De tussenkomende partij meent dan ook dat de windturbines slechts voor een klein gedeelte zichtbaar zullen zijn boven de nok van de woningen van de overburen van de eerste verzoekende partij.

De tussenkomende partij houdt voor dat ook de tweede verzoekende partij met haar woning geen of weinig voeling heeft met het landschap zelf, gezien de aanwezigheid van bos, een hoogspanningslijn en groene ondoorzichtige wanden die de tuinen afsluiten.

Tot slot stelt de tussenkomende partij nog dat zij bijkomende studies liet uitvoeren naar de impact van het project op het landschap en het zicht vanuit de woningen van de verzoekende partijen die haar bevindingen onderbouwt.

4.

De verzoekende partijen voegen in hun wederantwoordnota een foto toe van het uitzicht vanuit het raam van de woning van de tweede verzoekende partij op windturbine 3.

5.

De verwerende partij stelt in haar laatste nota dat de tweede verzoekende partij zich ter ondersteuning van haar belang niet kan beroepen op het vergezicht op een open landschap dat zij nu zou hebben. Zij wijst immers op de afzonderlijke studie die de tussenkomende partij heeft laten maken om de impact van de windturbines op de concrete woningen nog meer te verduidelijken. Hierin wordt gewezen op het gegeven dat tussen de achtertuin van de tweede verzoekende partij en windturbine 3, er zich verschillende bosjes, een hoogspanningslijn en groene ondoorzichtige wanden bevinden.

6.

De tussenkomende partij voegt in haar laatste schriftelijke uiteenzetting niets toe.

Beoordeling door de Raad

1.

Om als derde-belanghebbende bij de Raad een beroep te kunnen instellen, vereist artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO in principe dat de verzoekende partij, als natuurlijke persoon, rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen moet kunnen ondervinden ingevolge de bestreden vergunningsbeslissing.

De verzoekende partijen zullen het mogelijk bestaan van deze hinder of nadelen of het risico of de vrees hiervoor voldoende aannemelijk moeten maken, de aard en de omvang ervan voldoende

concreet moeten omschrijven en tegelijk zullen zij moeten aantonen dat er een rechtstreeks of onrechtstreeks causaal verband kan bestaan tussen de uitvoering of de realisatie van de vergunningsbeslissing en de hinder of nadelen die zij ondervinden of vrezen te ondervinden. Het vereiste van een belang bij het beroep mag evenwel niet op een overdreven restrictieve of formalistische wijze worden toegepast (GwH 30 september 2010, nr. 109/2010).

Artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO vereist dus niet dat het bestaan van deze hinder of nadelen absoluut zeker is. Het volstaat dat de verzoekende partij redelijkerwijze aannemelijk maakt dat er een risico bestaat op het ondergaan van de door haar aangevoerde hinder of nadelen, rechtstreeks of onrechtstreeks.

2.

Op grond van de uiteengezette gegevens kan gesteld worden dat de verzoekende partijen voldoende aannemelijk maken dat hun woon- en leefomgeving visuele hinder kan ondervinden tengevolge van de inplanting van de windturbines. De windturbines, die volgens de beschrijving in de bestreden beslissing een maximale tiphoogte hebben van 150 meter en een maximale rotordiameter van 90 meter, kunnen immers visueel opvallen in een open agrarisch landschap, waarbij twee windturbines ingeplant worden in landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

3.

De verwerende partij werpt tevens op dat het belang van de eerste verzoekende partij beperkt dient te worden tot windturbine 1 en 2 aangezien de door haar beweerde hinder enkel van deze windturbines afkomstig is en werpt hetzelfde op voor de tweede verzoekende partij wat windturbine 3 en 4 betreft. Zij stelt dat de vordering in die mate onontvankelijk verklaard dient te worden.

Het is echter niet omdat beide verzoekende partijen, gezien hun onderscheiden ligging tegenover andere windturbines, een onderscheiden belang hebben, beperkt tot bepaalde windturbines, dat dit eventueel zou kunnen leiden tot een gedeeltelijke vernietiging. Beide verzoekende partijen bundelen immers hun belang samen en richten zich op alle windturbines zodat er geen sprake is van een eventuele gedeeltelijke vernietiging.

De exceptie wordt verworpen.

VI. ONDERZOEK VAN DE MIDDELEN

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partijen roepen in hun eerste middel de schending in van de artikelen 4.3.1, §1, 1°, a-b) en 4.3.1, §2 VCRO, de artikelen 11 en 15 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen (hierna: Inrichtingsbesluit), de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: Motiveringswet) en van een aantal beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder de materiële motiveringsplicht, het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel.

1.1

De verzoekende partijen voeren in een eerste onderdeel aan dat de bestreden beslissing niet duidelijk en pertinent motiveert inzake de verenigbaarheid van het aangevraagde met de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied waarin windturbine 3 en 4 worden ingeplant. Zij stellen dat de artikelen 11.4.1 en 15.4.6.1 van het Inrichtingsbesluit in principe van toepassing zijn en dat overeenkomstig artikel 7.4.13, eerste lid VCRO het bestemmingsvoorschrift “agrarische gebied” concordeert met de gebiedsaanduiding “landbouw” van het typevoorschriftenbesluit.

De verzoekende partijen wijzen op het vernietigingsarrest van de Raad van 30 juni 2015 met nummer A/2015/0402 waarin de Raad oordeelde dat de vergunningverlenende partij een formeel motief dient te wijden aan de impact en het effect van de inplanting van de windturbines op de bijzondere kwaliteit en schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied waar de windturbines zullen worden ingeplant. Zij houden echter voor dat de verwerende partij in de bestreden beslissing slechts een aantal algemene visies en stellingen uiteenzet. Volgens de verzoekende partijen onderzoekt de verwerende partij de impact van de windturbines op de schoonheidswaarde van het betrokken gebied niet en concentreert zij zich in haar argumentatie op het ontkrachten van de schoonheidswaarde, zonder die schoonheidswaarde op zich in overweging te nemen.

De verzoekende partijen stellen dat de verwerende partij verkeerdelijk voorhoudt dat de aanwezigheid van de N45 een voldoende aantasting van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied vormt. Zij stellen dat die interpretatie zorgt voor een uitholling van het begrip “landschappelijk waardevol” en daarenboven in strijd is met de bestemming van het betrokken gebied. Zij menen dat de beïnvloeding van de andere gebieden waarnaar de verwerende partij verwijst, vaag en nietszeggend is gezien die bewering nergens concreet wordt toegelicht of wordt gesitueerd ten opzichte van het betrokken gebied. Inzake de aanwezigheid van de N45, merken de verzoekende partijen nog op dat de verwerende partij deze tracht te kwalificeren als een grootschalige lijninfrastructuur, terwijl deze in het advies van de Interdepartementale Windwerkgroep aanzien wordt als een kleine lijninfrastructuur. Daarnaast zoeken de windturbines geen aansluiting bij landschapsbepalende infrastructuren.

Verder wijzen de verzoekende partijen er nog op dat de verwerende partij zonder verdere motivering stelt dat de betrokken gebieden slechts kleine deelruimten betreffen, die reeds voldoende beïnvloed zijn door naburige lijninfrastructuur en/of een woon- en KMO-zone en hoogspanningslijnen. Dit terwijl windturbine 3 en 4 volgens de verzoekende partijen in een glooiende en vrij uitgestrekte landschappelijk waardevolle kouter liggen en de N45 geen deel uitmaakt van het landschap. Verder merken de verzoekende partijen nog op dat de aanwezigheid van de hoogspanningslijnen enkel dienstig is in het kader van de beoordeling van de inplanting van windturbines 1 en 2, die niet in landschappelijk waardevol agrarisch gebied liggen.

1.2

De verzoekende partijen voeren in het tweede onderdeel aan dat er overeenkomstig de omzendbrief RO/2014/02 ‘Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines’ geen sprake is van clustering en bundeling met bestaande infrastructuren.

Inzake de clustering zijn de verzoekende partijen het eens met de visie van de Interdepartementale Windwerkgroep en van de colleges van burgemeester en schepenen van Haaltert en Denderleeuw, dat de inplanting niet aansluit bij een industriegebied, woonkern of een kern van het buitengebied. Tevens wijzen zij erop dat de onderlinge afstand tussen de windturbines groot is en dat de afstand tussen windturbine 1 en windturbine 4 3200 meter bedraagt. Volgens de verzoekende partijen geeft

de verwerende partij niet aan, gelet op die tussenafstanden, waarop zij zich baseert om te stellen dat er sprake is van clustering.

Volgens de verzoekende partijen holt de bestreden beslissing de principes uit de omzendbrief uit. De verwerende partij zou zich ten onrechte baseren op de hoogte van de windturbines om te aanvaarden dat zij als één project kunnen worden ervaren, ondanks de onderlinge afstanden. Volgens de verzoekende partijen kan de verwerende partij zich ook niet beroepen op het Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan “Windlandschap E40 van Aalter tot Aalst”, aangezien de vijf kilometer afstand waarnaar de verwerende partij in de bestreden beslissing verwijst, hierin in een andere context is aangewend. De verzoekende partijen menen dat de omzendbrief opteert voor clustering en bundeling om verspreiding in het landschap van windturbines te vermijden en dat de verwerende partij zich niet kan steunen op de tiphoogte om windturbines te verspreiden in het landschap.

De verzoekende partijen zijn tevens van mening dat er geen sprake is van bundeling met bestaande infrastructuur. De verwerende partij besluit immers ten onrechte en toont niet *in concreto* aan dat de N45 een grootschalige infrastructuur is en een voldoende markante en landschapsbepalende lijninfrastructuur vormt. Die vaststelling is bovendien strijdig met het advies van de Interdepartementale Windwerkgroep. De verzoekende partijen voeren tevens aan dat de verwerende partij in de bestreden beslissing niets motiveert over de afstand van de windturbines tot de N45, terwijl de Interdepartementale Windwerkgroep in haar advies hierover een opmerking maakt.

De verzoekende partijen wijzen nog op een ander essentieel negatief beoordelingselement in het advies van de Interdepartementale Windwerkgroep, namelijk het feit dat de inplanting niet aansluit bij een industriegebied, woonkern of een kern van het buitengebied. De verwerende partij motiveert niet dat de windturbines aansluiting zoeken bij een verstedelijkt gebied. Ook zou de verwerende partij ten onrechte stellen dat de aanvraag in overeenstemming is met het provinciaal ‘beleidskader windturbines’, gezien daarin staat dat aansluiting gezocht moet worden bij stedelijke gebieden en Denderleeuw en Haaltert niet vermeld worden, in de eerste plaats gekoppeld aan de regionale bedrijvigheid.

Verder stellen de verzoekende partijen nog dat er geen *in concreto* beoordeling en afdoende motivering terug te vinden is met betrekking tot de inplantingsplaats in de open kouter, gezien de goede ruimtelijke ordening enkel beoordeeld wordt vanuit de vermeende bundeling met de N45 en de hoogspanningslijnen en er afwijkende adviezen hierover bestaan.

Tot slot wijzen de verzoekende partijen er op dat de lokalisatienota wederom niet bij de bestreden beslissing is gevoegd.

2.

2.1

De verwerende partij merkt in haar antwoordnota vooreerst op dat het eerste middelonderdeel enkel betrekking heeft op de in landschappelijk waardevol agrarisch gebied gelegen windturbine 3 en 4 waardoor een eventuele gegrondheid ervan enkel kan leiden tot de vernietiging van de stedenbouwkundige vergunning voor die twee windturbines.

Verder houdt de verwerende partij voor dat de bestreden beslissing wel degelijk voldoende rekening houdt met de specifieke schoonheidswaarde van het landschap, dat zij terecht tot het besluit kwam dat de landschappelijke waarde niet aangetast wordt door de inplanting van de windturbines en dat zij in haar beoordeling de schoonheidswaarde niet louter ontkent.

Zij licht toe dat de bestreden beslissing vertrekt vanuit het gegeven dat de mate waarin de windturbines de schoonheid van het landschap zouden aantasten, afhankelijk is van de waarde van het landschap. Vervolgens stelt zij dat de landschappelijke kwaliteiten van de vrij kleinschalige gebieden eerder beperkt zijn, mede doordat de deelruimten in belangrijke mate beïnvloed worden door de naburige lijninfrastructuur en deels ook door andere gebieden met een harde bestemming, namelijk wonen en KMO-zone. Verder meent de verwerende partij een gedetailleerde beschrijving van het landschap gegeven te hebben in de bestreden beslissing. Op basis van voormelde vaststellingen stelt de verwerende partij dat de aanvraag geen inbreuk pleegt op de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied en dat de verzoekende partijen ten onrechte voorhouden dat de windturbines worden ingeplant in een open kouterlandschap.

De verwerende partij voert ook aan dat zij de nabijgelegen woonzone en KMO-zone heeft toegelicht en verwijst hiervoor naar de weerlegging van het vierde bezwaar in de bestreden beslissing.

Tot slot merkt de verwerende partij op dat de verzoekende partijen een andere mening zijn toegedaan over de schoonheidswaarde, maar dat dit niet voldoende is om haar motieven als niet afdoende of fout te kunnen beschouwen. Zij wijst er op dat zij in de bestreden beslissing duidelijk aangeeft waarom zij de N45 als een grootschalige infrastructuur aanziet en dat er voor windturbine 1 en 2 een bundeling aanwezig is met de bovengrondse hoogspanningslijnen.

2.2

Met betrekking tot het tweede onderdeel, waarin de verzoekende partijen ten eerste voorhouden dat er geen sprake zou zijn van clustering, wijst de verwerende partij op de principes zoals vervat in de omzendbrief RO/2014/02. De omzendbrief schrijft een clustering van windturbines voor en een zo groot mogelijke ruimtelijke bundeling met grote lijninfrastructuur met het oog op het behoud van de resterende open ruimte. Vervolgens verwijst de verwerende partij naar de weerlegging van het bezwaar dat hier betrekking op heeft en de gegeven motivering dat de windturbines omwille van hun hoogte visueel grotere tussenafstanden verdragen zonder dat de eenheid van de groep verdwijnt. Gelet op het feit dat de omzendbrief geen richtlijnen bevat over de tussenstanden tussen de windturbines, ziet de verwerende partij niet in hoe de verzoekende partijen kunnen beweren dat de windturbines niet geclusterd worden.

Verder stelt de verwerende partij nog dat zij op afdoende wijze het advies van de Interdepartementale Windwerkgroep weerlegt en motiveert waarom de N45 een duidelijk zichtbare lijninfrastructuur betreft. Verder stelt zij vast dat de bestreden beslissing in haar motivering wijst op het feit dat de lijnopstelling van de turbines zo dicht mogelijk bij de N45 is voorzien en dat de inplanting op 185 meter hiervan onmogelijk als “vrij ver” beschouwd kan worden, gelet op de maximale tiphoogte van 150 meter.

Inzake de kritiek die betrekking heeft op het foutief interpreteren van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan, stelt de verwerende partij dat de verzoekende partijen in hun argumentatie een onderdeel citeren die net aantoont dat een afstand van vijf kilometer weerhouden wordt ten einde visuele interferentie tussen naburige projecten te voorkomen.

De verwerende partij houdt tevens voor dat de verzoekende partijen het louter niet eens zijn met de motieven van de bestreden beslissing dat de N45 een grootschalige infrastructuur zou zijn en enkel de vergelijkbaarheid van de N45 met een autosnelweg betwisten omdat er fietspaden voorzien zijn op de N45. Verder stelt zij het advies van de Interdepartementale Windwerkgroep weerlegd te hebben en kon zij in alle redelijkheid beslissen dat de N45 een duidelijk zichtbare

lijninfrastructuur betreft. Tevens meent de verwerende partij dit advies weerlegd te hebben inzake de stelling dat de lijnopstelling te ver van de N45 is gelegen. Zij wijst immers op de tiphoogte, op de beperkingen en op de bijna identieke afstand waarop de turbines gelegen zijn ten opzichte van de N45.

Inzake de kritiek van de verzoekende partijen dat de bestreden beslissing niet antwoordt op de overweging uit voormeld advies dat er geen aansluiting met een verstedelijkt gebied zou voorliggen, wijst de verwerende partij op het gegeven antwoord in het kader van het bezwaar dat hierop betrekking heeft en de bundeling met de grootschalige lijninfrastructuur. Bovendien is er ook een bundeling met de hoogspanningslijnen voor windturbine 1 en 2.

De verwerende partij houdt voor dat zij op een uitgebreide wijze de goede ruimtelijke ordening gemotiveerd heeft in de bestreden beslissing. De verzoekende partijen geven volgens de verwerende partij geen concrete kritiek en verwijzen enkel naar het advies van de gemeente Haaltert dat niet zou weerlegd zijn. De verwerende partij verwijst voor die weerlegging naar de bespreking van de goede ruimtelijke ordening in de bestreden beslissing waar zij op dit advies ingaat.

Tot slot voert de verwerende partij nog aan dat de verzoekende partijen niet motiveren waarom de lokalisatienota bij de bestreden beslissing gevoegd zou moeten worden en dat er geen wettelijke bepaling is die dit verplicht.

3.

3.1

De tussenkomende partij merkt in haar schriftelijke uiteenzetting inzake het eerste onderdeel op dat de eerste verzoekende partij op een zeer ruime afstand van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied woont en dus geen belang heeft bij een middel gericht op de vernietiging van de bestreden beslissing omwille van een schending van de schoonheidswaarde van dit gebied.

De tussenkomende partij voert verder aan dat uit het vernietigingsarrest niet afgeleid kan worden dat er in het kader van de clichering van artikel 4.4.9 VCRO een “esthetische toets”, zoals bedoeld in artikel 15.4.6.1 van het Inrichtingsbesluit, uitgevoerd moet worden. Zij stelt dat de Raad van State in twee principe arresten reeds geoordeeld heeft dat de clicheringsregel toegepast kan worden in alle agrarische gebieden en dus ook in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De tussenkomende partij is van oordeel dat er geen bijzondere bijkomende voorschriften gelden voor het vergunnen van windturbines in landschappelijk waardevol agrarisch gebied, mits naleving van de generieke voorwaarde dat de mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbating(smogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten in een lokalisatienota dienen te worden beschreven en geëvalueerd.

Zij wijst erop dat artikel 4.4.9 VCRO een afwijking toestaat op de bestemmingsvoorschriften van het Inrichtingsbesluit, indien het aangevraagde vergund kan worden op grond van een vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding zoals opgenomen in de bijlage van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008. Aangezien dit ter zake het geval is, moet er volgens de tussenkomende partij bij clichering enkel gekeken worden naar het typevoorschriftenbesluit, dat als zodanig geen esthetische toets vereist zoals vervat in artikel 15.4.6.1 van het Inrichtingsbesluit.

De tussenkomende partij meent dat de bestreden beslissing bovendien zeer omstandig stil staat bij de kenmerken van het landschap en de impact van de windturbines hierop en verwijst hiervoor naar de motieven van de bestreden beslissing. Zij stelt dat alle elementen die de verzoekende

partijen aanhalen om aan te tonen dat de betreffende omgeving een waardevolle kouter is die onherroepelijk aangetast zou worden door de constructie van de windturbines, in de bestreden beslissing behandeld en beoordeeld zijn. Zij stelt vast dat er louter sprake is van tegengestelde standpunten en geen fouten of lacunes in de beoordeling van de verwerende partij en wijst op de ruime discretionaire beoordelingsvrijheid van de verwerende partij en het marginaal toetsingsrecht van de Raad.

De tussenkomende partij stelt nog dat de verwerende partij zeer concreet de redenen toelicht in de bestreden beslissing waarom zij van oordeel is dat er geen sprake is van een inbreuk op de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Verder merkt zij op dat in reeds aangetaste landschappen, de esthetische toets met enige flexibiliteit toegepast moet worden en dat een bijkomende windturbine mogelijkerwijze minder snel aanleiding geeft tot een aantasting van het landschap, wat ter zake het geval is volgens de verwerende partij. Deze vaststelling wordt bovendien door de verzoekende partijen niet ontkracht. De bestreden beslissing omschrijft gedetailleerd en op een objectieve manier het volledige landschap. Daarenboven stelt zij dat de vraag of de N45 een grootschalige dan wel kleinschalige infrastructuur is, een discretionair te beoordelen element is.

De tussenkomende partij stelt nog dat het advies van de Interdepartementale Windwerkgroep niet bindend is en enkel zaken vooropstelt, zonder concrete onderbouwing of staving. In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen lijken aan te nemen, meent de verwerende partij dat de inplanting van een windturbine niet altijd en per definitie een inbreuk op het landschappelijk waardevol gebied is en houdt de inplanting niet noodzakelijk een verslechtering van het landschapsbeeld in.

De tussenkomende partij houdt voort dat de bestreden beslissing niet louter een stijlformule omvat inzake de aanwezigheid van een woonzone en een KMO-zone in de buurt van de windturbines. Zij voert aan dat uit de kaarten in de lokalisatienota blijkt dat de turbines gelegen zijn in de directe omgeving van een aantal “harde” bebouwde bestemmingsgebieden en dat dit element overeenkomstig de omzendbrief meegenomen mag worden in de overweging.

Verder stelt de tussenkomende partij dat uitdrukkelijk rekening is gehouden met de groene gebieden waarnaar de verzoekende partijen verwijzen, gezien zij op verschillende plaatsen terugkomen in de bestreden beslissing. De tussenkomende partij meent dan ook dat de verwerende partij terecht mocht oordelen dat er ook gebundeld wordt met de hoogspanningslijnen, aangezien de lijn prominent zichtbaar blijft in het landschap, ook ter hoogte van windturbine 3 en 4.

Tot slot voert de tussenkomende partij nog aan dat zij nog een studie van het landschap heeft laten opmaken die bevestigt dat de windturbines geen onaanvaardbare impact zullen hebben op het landschapsbeeld.

3.2

De tussenkomende partij stelt met betrekking tot het tweede onderdeel dat de omzendbrief slechts richtlijnen bevat en dat de verwerende partij uitdrukkelijk motiveert waarom de aanvraag in overeenstemming is met het bundelings- en clusteringsprincipe uit de omzendbrief en verenigbaar is met de goede ruimtelijke ordening.

Met betrekking tot de onderlinge afstanden van de turbines en de N45, wijst de tussenkomende partij erop dat er rekening is gehouden met een aantal factoren, waaronder de geluidsimpact van de N45 en de uitsluitingszone van vijf kilometer uit het Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan “Windlandschap E40”. Verder merkt de tussenkomende partij nog op dat objectieve studies

vastgesteld hebben dat de conclusies van de bestreden beslissing correct zijn en er dan ook niet in redelijkheid beweerd kan worden dat de windturbines tot een aantasting van het landschap zou leiden. Bovendien stelt zij dat de aanvraag voldoet aan de inplantingsregels van de omzendbrief.

De tussenkomende partij wijst erop dat de huidige omzendbrief als basisprincipe de bundeling met bepaalde industriegebieden of lijninfrastructuren voorop stelt en dat de aanvraag aan de richtlijnen van de omzendbrief voldoet. Tevens werd er bij de aanvraag een lokalisatienota gevoegd.

De tussenkomende partij wijst nog op het gegeven dat elke windturbine op ongeveer dezelfde afstand van de N45 wordt ingeplant waardoor zij hiermee een visueel geheel vormen. Daarnaast is er sprake van bundeling van de windturbines met de dorpen Haaltert en Denderhouten, met het bedrijventerrein van Haaltert en met de N45, die tot de meest kenmerkende lijninfrastructuren van de omgeving behoort. Verder wijst de tussenkomende partij nog op de twee hoogspanningslijnen die het landschap kruisen nabij windturbine 1 en 2. De tussenkomende partij stelt vast dat deze elementen ook aanvaard zijn in de bestreden beslissing.

Ook voert de tussenkomende partij nog aan dat de omzendbrief niet bepaalt hoe groot de afstand tussen de windturbines mag zijn opdat er nog sprake kan zijn van een cluster of hoe groot de afstand mag zijn met een lijninfrastructuur opdat er nog sprake kan zijn van een bundeling.

Zij merkt nog op dat het advies van de Interdepartementale Windwerkgroep niet bindend is en slechts zeer summier gemotiveerd is en dat de weerlegging van dit advies door de verwerende partij volstaat.

Inzake de kritiek dat de aanvraag strijdig zou zijn met het provinciaal ruimtelijk structuurplan Oost-Vlaanderen, merkt de tussenkomende partij op dat er geen sprake is van strijdigheid gezien de windturbines zijn opgenomen in een potentiële zoekzone in het beleidskader voor groot- en middenschallige windturbines als addendum hierbij. Bovendien vermeldt dit plan nog dat, aansluitend bij de kernen in agrarisch gebied, bijkomende ontwikkelingen van windturbines toegelaten zijn en dat ruimtelijke structuurplannen niet gehanteerd mogen worden als toetsingskader.

Met betrekking tot de kritiek op de inplantingsplaats, merkt de tussenkomende partij op dat de verwerende partij geen alternatieven moet onderzoeken.

Ten overvloede merkt de tussenkomende partij nog op dat het gehele eerste middel onderzocht werd in het arrest van 22 maart 2016 met nummer RvVb/S/1516/0828 en als niet ernstig werd bevonden.

4.

De verzoekende partijen voegen in hun wederantwoordnota met betrekking tot het eerste onderdeel nog toe dat het gegeven, dat er een hoogspanningslijn of een gewestweg aanwezig is, het “waardevol” karakter van het gebied niet wijzigt en een beoordeling veronderstelt van de impact van de windturbines op het gebied, los van de andere storende elementen die zich in het gebied bevinden.

5.

De verwerende partij voegt in haar laatste nota niks toe.

6.

De tussenkomen de partij wijst met betrekking tot het eerste onderdeel in haar laatste schriftelijke uiteenzetting op de aanvullende studie die zij heeft laten opmaken en die bevestigt dat er geen onaanvaardbare impact op het landschapsbeeld zal zijn, niet binnen en ook niet buiten het landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

Beoordeling door de Raad

1.

1.1

De verzoekende partijen zetten in het eerste middelonderdeel in essentie uiteen dat de bestreden beslissing niet voldoende beoordeelt waarom het aangevraagde de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol gebied niet in het gedrang brengt.

De tussenkomen de partij betwist het belang bij het middel van de eerste verzoekende partij doordat zij op zeer ruime afstand van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied woont waar windturbine 3 en 4 ingeplant zullen worden.

De Raad merkt op dat de tweede verzoekende partij in het landschappelijk waardevol agrarisch gebied woont en dat het volstaat dat één van de twee verzoekende partijen beschikt over het vereiste belang bij het middel om ontvankelijk te zijn.

1.2

De in het geding zijnde partijen betwisten niet dat windturbine 3 en 4 gelegen zijn in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. In dit gebied gelden in principe de voorschriften die zijn neergelegd in de artikelen 11.4.1 en 15.4.6.1 van het inrichtingsbesluit.

Er bestaat in principe dus een planologische onverenigbaarheid met de gewestplanbestemming. In de bestreden beslissing wordt bevestigd dat de aanvraag in principe onverenigbaar is met de gewestplanbestemming. De verwerende partij maakt toepassing van artikel 4.4.9 VCRO en artikel 7.4.13 VCRO om een afwijking op de gewestplanbestemming te verantwoorden.

Zoals reeds vastgesteld in het vernietigingsarrest van 30 juni 2015 (nr. A/2015/0402) kan in landschappelijk waardevol agrarisch gebied op grond van artikel 4.4.9, §1 en §2 VCRO, de clicheringsregeling toegepast worden voor windturbines. Windturbines zijn daar mogelijk voor zover de algemene bestemming niet in het gedrang komt en de mogelijke effecten van de windturbines ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbating(s)mogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten in een lokalisatienota worden beschreven en door de vergunningverlenende overheid worden beoordeeld.

In het vernietigingsarrest van 30 juni 2015 werd reeds aangegeven dat de vergunningverlenende overheid een formeel motief dient te wijden aan de impact en het effect van de inplanting van de windturbines op de bijzondere kwaliteit/schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevolle gebied waar ze zullen worden ingeplant. Dit arrest stelde dat uit de aanvankelijk door de verwerende partij genomen beslissing van 27 januari 2011 niet bleek dat “de mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbating(s)mogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten” werden geëvalueerd door de verwerende partij.

1.3

De verzoekende partijen betwisten niet dat de bestreden (herstel)beslissing een formeel motief bevat onder de aparte titel “beoordeling van de impact van WT3 en WT4 op het landschappelijk waardevol agrarisch gebied”. Zij betwisten echter de materiële motivering van de bestreden beslissing en houden voor dat er nog steeds geen afdoende toets is uitgevoerd over de impact van de vergunde windturbines op de schoonheidswaarde van het landschap.

De bestreden beslissing bevat volgende overwegingen:

“ ...

BEOORDELING VAN DE IMPACT VAN WT3 EN WT4 OP HET LANDSCHAPPELIJK WAARDEVOL AGRARISCH GEBIED

In art. 15.4.6.1. van het KB van 28 december 1972 wordt gesteld: 'De landschappelijke waardevolle gebieden zijn gebieden waarvoor bepaalde beperkingen gelden met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen.

In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen.'

Ook moeten, ingevolge de toepassing van art. 4.4.9 VCRO en het typevoorschrift voor de categorie van gebiedsaanduiding '4. Landbouw', de mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van de landschappelijke kwaliteiten geëvalueerd worden.

Zoals bij de bespreking van de bezwaren en de beschrijving van de aanvraag en de omgeving reeds werd aangegeven, bevinden WT3 en WT4 zich in kleine LWA-gebieden die door lijninfrastructuur en natuurgebieden van naburige LWA-gebieden zijn gescheiden. Ter hoogte van WT4 vormt de N45 over ca. 1,5km de grens van het LWAG met het agrarisch gebied ten W ervan.

Een duidelijke landschappelijke meerwaarde in de ruime omgeving wordt gevormd door de beboste beekvalleien die op het gewestplan de bestemming 'natuurgebied' hebben.

Uit de voormelde omschrijving van de karakteristieken van de betrokken LWA-gebieden, blijkt dat het slechts kleine deelruimten betreft, in belangrijke mate beïnvloed door naburige lijninfrastructuur en/of andere gebieden met een 'harde' bestemming (wonen en KMO-zone).

Mede door de impact van de naburige HS-lijnen zal de inplanting van de windturbines geen schaalverkleinend effect op het landschap tot gevolg hebben.

Het is uiteraard zo dat er weinig landschappen zijn, buiten de (juist omwille van hun bestemming) reeds zwaar door soms zeer grootschalige bebouwing en constructies aangetaste industrie- en havengerelateerde gebieden, die niet op één of andere manier beïnvloed worden door de inplanting van windturbines.

Vanuit de redenering dat elke impact op het landschap als een ontoelaatbare schade beschouwd wordt, zouden er dan ook buiten voormelde zones geen windturbines kunnen toegestaan worden. De realiteit is evenwel dat ook in andere landschappen, die juist door de reeds aanwezige impact van een aantal harde infrastructuren aangetast zijn, een bundeling kan gerealiseerd worden om te komen tot een nieuw landschap dat de aanwezige kenmerken van het oorspronkelijke landschap, de reeds toegevoegde infrastructuren (een autosnelweg, op- en afrittencomplex, overbrugging door lokale wegenis, FIS-leidingen, ...) combineert met een cluster van windturbines.

Dergelijke vrij nieuwe 'energielandschappen' zijn, vanuit de bevoegdheid en de bezorgdheid van de Vlaamse overheid om het aandeel van groene energievoorzieningen

relevant op te drijven, op vandaag overigens een noodzaak. Op tientallen zorgvuldig geselecteerde locaties in Vlaanderen werd reeds het bestaansrecht van deze landschappen aangetoond, zonder dat daardoor een ontoelaatbare landschappelijke impact werd veroorzaakt, juist omdat voormelde clustering en bundeling met grootschalige infrastructuur werden nagestreefd.

Door het voorzien van windturbines wordt een nieuw landschap gecreëerd, zonder dat de bestaande specifieke landschappelijke elementen worden vernietigd of dat bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen en opties worden uitgesloten. Het feit dat traag draaiende driewiekers worden voorzien, voorkomt ook een verstoring van de rust van het landschap.

De voorziene windturbines zijn door hun grotere hoogte van een andere orde dan de bestaande landschapselementen. Ze overstijgen deze. Het is dan ook de bedoeling om ze ergens te laten bij aansluiten en om ze ergens mee te kunnen associëren.

De voorziene windturbines worden geassocieerd met de N45 en ook met de aanwezige HS-lijnen.

De afstand tot de N45 ligt in de grootteorde van de maximale tiphoogte van de windturbines; dergelijke afstanden worden in elk geval nog ervaren als een bundeling met de weg.

Daardoor wordt het dynamisch karakter van deze transportas, waar zich een belangrijk deel van het actueel woon-werkverkeer en nog meer van regionaal en (inter)nationaal vervoer in het kader van de economische activiteit afspeelt, aangevuld met een zicht op een onderdeel van de hedendaagse groene energieproductie, zoals reeds terug te vinden langs meerdere autosnelwegen in Vlaanderen.

Het mag duidelijk zijn dat 'landschappen' in de loop der tijden mee geëvolueerd zijn ingevolge de behoeften en technologische ontwikkeling van de 'gebruikers' ervan. Autosnelwegen met aanhorigheden zoals op- en afritten, overbruggingen, verlichtingsmasten, GSM-masten, vrij grootschalige verkeerssignalisatie zijn sinds lang vergroeid met onze kijk op de 'aanpalende' landschappen, net zoals HS-lijnen. Op vandaag maken daar steeds vaker ook windturbines deel van uit.

Dat de inplanting van windturbines in beschermd landschap of erfgoedlandschap moeilijk kan verantwoord worden, hoeft geen betoog. Maar binnen andere landschappen met vrij beperkte zichtlijnen vanaf of naar grootschalige infrastructuur of naar omliggende, soms dicht bebouwde, woonomgevingen (waar juist om milieutechnische redenen de nodige afstand bewaard wordt), maar waar de eigenlijke bestemming en het gebruik van de betrokken gebieden niet worden geschaad, kan niet automatisch gesteld worden dat ontoelaatbare schade wordt aangebracht aan de landschappelijke waarden van het gebied, noch dat de goede ruimtelijke ordening er door in het gedrang zou gebracht worden.

Uit voorgaande overwegingen kan afgeleid worden dat het project geen negatieve impact heeft op de kwaliteit en de schoonheidswaarde van het betrokken landschappelijk waardevol agrarisch gebied, op voorwaarde dat de windturbines qua vorm en afmetingen, type en kleur op elkaar afgestemd zijn (hetgeen hier het geval is).

...

1.4

Om te voldoen aan de formele motiveringsplicht is het noodzakelijk, maar voldoende dat de genomen beslissing duidelijk aangeeft op welke overwegingen de verwerende partij zich heeft gesteund om de beslissing al dan niet te verlenen. De bestreden beslissing dient dan ook de motieven aan te geven waarom de aanvraag de landschappelijke kwaliteiten dan wel de schoonheidswaarde van het landschap niet in het gedrang brengt.

De materiële motiveringsplicht die op de verwerende partij rust impliceert niet dat zij, als vergunningverlenend bestuursorgaan, alle middelen of argumenten of alle in de voorafgaande procedure verstrekte adviezen of argumenten punt na punt moet beantwoorden of weerleggen.

Het komt de Raad niet toe zijn beoordeling van de landschappelijke kwaliteiten of de schoonheidswaarde van een gebied in de plaats te stellen van de verwerende partij. Bij de uitoefening van zijn legaliteitstoezicht kan de Raad enkel nagaan of de vergunningverlenende overheid de haar terzake toegekende appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend, met name of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij deze correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar beslissing is kunnen komen en in die beslissing formeel tot uiting heeft gebracht. Wanneer door het vergunningverlenend bestuursorgaan andersluidend wordt geoordeeld dan in de administratieve procedure aangebrachte adviezen, geldt in principe dat het vergunningverlenend bestuursorgaan haar beslissing op dat punt des te zorgvuldiger dient te motiveren.

1.5

Het landschappelijk waardevol agrarisch gebied is een overdruk van het agrarisch gebied, waarbij overeenkomstig artikel 15.4.6.1 Inrichtingsbesluit enkel die handelingen en werken mogen worden uitgevoerd die in overeenstemming zijn met de in grondkleur aangegeven bestemming. Artikel 4.4.9 VCRO laat toe van deze basisbestemming af te wijken.

De zinsnede uit artikel 15.4.6.1 Inrichtingsbesluit ‘voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen’ lijkt, in tegenstelling tot wat de tussenkomende partij voorhoudt, op het eerste gezicht geen bestemmingsvoorschrift te zijn, zodat de toets aan de schoonheidswaarde van het landschap, de ‘esthetische toets’ of de ‘landschapstoets’ onverkort geldt, ook bij clichering, met dien verstande dat de vereisten zoals bepaald in het typevoorschriftenbesluit hierbij eveneens in acht moeten genomen worden.

De vraag of (formeel) de beoordeling van het effect van de aangevraagde windturbines op de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevolle gebied dient te gebeuren op basis van het criterium “schoonheidswaarde van het landschap” vervat in het voorschrift van artikel 15.4.6.1 van het Inrichtingsbesluit, dan wel op basis van het criterium “landschappelijke kwaliteiten” te beschrijven in een lokalisatienota, in toepassing van artikel 4.4.9 VCRO en bijlage 4.1 van het Typevoorschriftenbesluit, doet in wezen niet terzake. Hoe dan ook is de vergunningverlenende overheid bij de beoordeling of de windturbines stedenbouwkundig vergunbaar zijn, er steeds toe gehouden een toets op de schoonheidswaarde van het gebied uit te voeren, wat inhoudt dat in de bestreden beslissing de bestaande toestand, alsook het effect van de aangevraagde windturbines op die bestaande toestand, wordt beschreven en beoordeeld.

1.6

In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen beweren, blijkt uit de geciteerde overwegingen, samen gelezen met de beantwoording van de bezwaren en de beschrijving van de aanvraag, dat de verwerende partij de impact van de inplanting van de windturbines op de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied wel degelijk beoordeeld heeft en de schoonheidswaarde ervan niet louter ontkent.

Zo omschrijft de verwerende partij vooreerst het landschap zelf als diverse akkers en weilanden die worden ontsloten via de aanwezige openbare wegen en (deels) begrensd worden door beboste valleien in aanpalend natuurgebied. Verder stelt zij over het landschappelijk waardevol agrarisch gebied waarin windturbine 3 en 4 gelegen zijn, dat het in feite gaat om kleine

landschappelijk waardevolle agrarische gebieden die reeds door lijninfrastructuur en natuurgebieden van de andere landschappelijk waardevolle agrarische gebieden zijn gescheiden. Daarbovenop beoordeelt de verwerende partij de impact die de windturbines zullen hebben op de omgeving. Zo merkt zij op dat de windturbines geen schaalverkleinend effect op het landschap tot gevolg zullen hebben aangezien de naburige hoogspanningslijnen reeds een impact hebben op het landschap. Ook de bestaande specifieke landschappelijke elementen worden niet uitgesloten door het creëren van een nieuw landschap door de windturbines, mede doordat er traag draaiende driewiekers worden voorzien en doordat de voorziene windturbines omwille van hun grotere hoogte van een andere orde zijn dan de bestaande landschapselementen. De verwerende partij motiveert dat de voorziene windturbines geassocieerd worden met de N45 en ook met de aanwezige hoogspanningslijnen. De verwerende partij oordeelt eveneens dat de windturbines omwille van hun gelijke vorm en afmetingen, type en kleur alsook door de traag draaiende wieken een geordend geheel vormen en aansluiten bij de bestaande infrastructuur.

Gelet op voorgaande overweging kunnen de verzoekende partijen niet voorhouden dat de motivering van de verwerende partij in de bestreden beslissing slechts zou bestaan uit een aantal algemene visies en stellingen. De verwerende partij benoemt immers de schoonheidswaarde van het gebied en geeft duidelijk de redenen aan waarom zij van oordeel is dat de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied niet onaanvaardbaar aangetast zal worden.

1.7

Tegen deze beoordeling van de verwerende partij staat vooreerst de kritiek van de verzoekende partijen dat de N45 geen grootschalige lijninfrastructuur is, verwijzend naar het advies van de Interdepartementale Windwerkgroep. Verder wijzen de verzoekende partijen er nog op dat windturbine 3 en 4 gelegen zijn in een “glooiende en vrij uitgestrekte landschappelijke waardevolle kouter”, waarin de N45 op tal van plaatsen onttrokken is aan het zicht en geen deel uitmaakt van het landschap. Zij menen dat de verwerende partij dan ook niet zonder meer kan stellen dat de N45 een “landschapsbepalende” infrastructuur is.

De verwerende partij motiveert in de bestreden beslissing waarom zij van oordeel is dat de N45 te beschouwen is als een grootschalige lijninfrastructuur. Zij stelt onder meer dat de N45 te vergelijken is met een autosnelweg, gezien deze bestaat uit twee rijstroken, een fietspad en een pechstrook per richting. Daarnaast stelt zij dat de N45 een drukke verbindingsweg is tussen de stedelijke gebieden Aalst en Ninove. De Raad stelt vast dat de verwerende partij hiermee duidelijk de redenen aangeeft waarom zij van oordeel is dat de N45 een grootschalige lijninfrastructuur is en dat het andersluidende advies van de Interdepartementale Windwerkgroep afdoende weerlegd wordt. De verzoekende partijen maken op geen enkele manier aannemelijk dat de voormelde overwegingen van de verwerende partij steunen op foutieve gegevens of kennelijk onredelijk zijn.

De verzoekende partijen voeren eveneens aan dat wanneer de verwerende partij verwijst naar de “invloed van andere gebieden”, dit een nietszeggende en vage stelling is doordat zij in de bestreden beslissing nergens de ligging van die gebieden toelicht of deze gebieden situeert ten aanzien van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

De Raad stelt vast dat de verwerende partij in het kader van de weerlegging van het vierde bezwaar in de bestreden beslissing, het betrokken gebied omschrijft en stelt dat er een woongebied ten noordoosten van windturbine 4 ligt en een KMO-zone met diverse bedrijfsgebouwen ten zuidwesten van windturbine 3. De verzoekende partijen kunnen dan ook niet voorhouden dat de verwerende partij slechts een stijlformule gebruikt. De verzoekende partijen tonen met hun kritiek niet aan dat die overweging gesteund is op foutieve gegevens of kennelijk onredelijk is.

De verzoekende partijen merken tot slot nog op dat de verwerende partij zonder verdere motivering tot het besluit is gekomen dat de betrokken landschappelijk waardevolle agrarische gebieden slechts kleine deelruimten betreffen die reeds voldoende beïnvloed zijn door naburige lijninfrastructuur en/of een woon- en KMO zone, en hoogspanningslijnen. Uit de geciteerde overwegingen en uit de beantwoording van de bezwaren in de bestreden beslissing, dient de Raad vast te stellen dat de verwerende partij wel degelijk de motieven weergeeft waarom zij die mening toegedaan is. Zij geeft immers een duidelijke omschrijving van het landschap en de omgeving, alsook van de naburige lijninfrastructuur en de harde bestemmingen.

De verwerende partij geeft bij de bespreking van de bezwaren omtrent de landschappelijke inpasbaarheid van de aanvraag duidelijk aan, waarom zij van oordeel is dat de windturbines zich bevinden in kleine deelruimten. Daarenboven verwijst zij ook naar de N45, de hoogspanningslijnen en de gebieden met een 'harde' bestemming in de buurt. De kritiek van de verzoekende partijen is louter een tegengestelde visie.

1.8

De Raad kan, samen met de verwerende en de tussenkomenende partij, niet voorbij aan de vaststelling dat de verzoekende partijen zich in hun kritiek in wezen beperken tot het uiten van een eigen, tegengesteld standpunt inzake de impact van de windturbines op de schoonheidswaarde van het landschap. Zij beperken zich tot het louter tegenspreken van de motieven van de verwerende partij in de bestreden beslissing.

1.9

Het eerste onderdeel wordt verworpen.

2.

De verzoekende partijen voeren in het tweede onderdeel aan dat de bestreden beslissing niet in overeenstemming is met het clusterings- en bundelingsprincipe zoals bepaald in de omzendbrief RO/2014/02 'Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines'.

2.1

Omzendbrief EME/2006/01 – RO/2006/02 van 12 mei 2006 "Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines" werd met omzendbrief RO/2014/02 van 25 april 2014 "afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines" opgeheven. Ook in deze laatste omzendbrief wordt "bundeling en optimalisatie" als fundamenteel uitgangsprincipe genomen.

De omzendbrief RO/2014/02 van 25 april 2014 "afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines" kan als toetsingskader gelden voor de beoordeling van vergunningsaanvragen inzake windturbines.

Er wordt onder meer aangegeven:

"Er moet gestreefd worden naar een ruimtelijke concentratie van windturbines in zeehavengebieden, industriegebieden of in de nabijheid van markant in het landschap voorkomende infrastructuren zoals wegen, spoorwegen, rivieren, kanalen, hoogspanningsleidingen... Aantakken is ook mogelijk bij stedelijke gebieden en bij kernen van het buitengebied waarbij het niveau en de reikwijdte van de voorzieningen (de schaal en de potentiële hinder van het windturbinepark) in overeenstemming moeten worden gebracht met het belang van de kern of het stedelijk gebied.

De ruimtelijke concentratie van windturbines binnen een windturbinepark is ook van belang. De ruimtelijke concentratie wordt bepaald rekening houdend met technische vereisten, optimalisatie van de energieproductie en een optimale milieutechnische inplanting.

De locatiekeuze voor windturbines en windturbineparken moet passen in de samenhangende visie op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het gebied in kwestie. In het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen worden afwegingselementen vermeld op basis waarvan een toetsing van de locatie voor de windturbines of windturbineparken aan de visie op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling kan plaatsvinden:

- het project sluit aan bij de schaal en de opbouw van het landschap in kwestie;*
- de omvang van het project tast de structuur en de essentiële functies van de randstedelijke gebieden of het buitengebied niet aan.*

Concreet betekent dat laatste afwegingselement dat de oprichting van windturbines of een windturbinepark in het buitengebied wel kan in of nabij een bos en nabij een natuurgebied met eerder beperkte natuurwaarde, maar in principe moet worden vermeden in gebieden met een (potentieel) belang voor speciale beschermingszones.

Omdat potentiële locaties in Vlaanderen schaars zijn is het, vanuit het principe van een duurzaam ruimtegebruik, bovendien van belang dat dergelijke locaties optimaal ingevuld geraken. Als verschillende projectontwikkelaars op een locatie actief zijn, kan het aangewezen zijn dat zij in overleg treden om voorstellen tot inplanting uit te werken die de optimale invulling kunnen verzekeren. Dit kan voor advies worden voorgelegd aan de IWWG. Dit is ook mogelijk bij het invullen van nieuwe locaties. Op die manier kunnen alle aspecten van de oprichting en effecten ervan op de omgeving als een geheel beoordeeld worden en kunnen vertragingen in de realisatie van projecten worden vermeden.

...

2.2

Bij de beoordeling van de verenigbaarheid van de aanvraag met de goede ruimtelijke ordening, en in het bijzonder bij de beoordeling van de inpasbaarheid van de aanvraag, beschikt de verwerende partij over een discretionaire bevoegdheid. De verwerende partij moet de overeenstemming van de aanvraag met de goede ruimtelijke ordening concreet toetsen aan de relevante decretale aandachtspunten en aan de criteria uit artikel 4.3.1, §2, eerste lid VCRO. Zij moet daarbij de in de omgeving bestaande toestand in haar beoordeling betrekken en rekening houden met de ingediende bezwaren en adviezen.

Zoals gesteld kan het vergunningverlenend bestuursorgaan voor wat betreft de verenigbaarheid van de windturbines met de goede ruimtelijke ordening in een bepaald gebied of bepaalde locatie, zich richten naar het aangereikte afwegingskader van de omzendbrief dat als toetsingskader kan gelden voor het ruimtelijk beleid inzake windturbines. Dit betekent evenwel niet dat de toetsing aan de goede ruimtelijke ordening mag beperkt worden tot een loutere formalistische toetsing aan de in de omzendbrief opgenomen randvoorwaarden. Het vergunningverlenend bestuursorgaan moet het aangevraagde aan een concrete beoordeling onderwerpen. De aanvrager moet immers een lokalisatienota indienen waarbij de keuze van locatie voor de windturbine moet gemotiveerd en onderbouwd worden aan de hand van de in de hierboven bedoelde omzendbrief beschreven afwegingselementen.

De formele en materiële motiveringsverplichting in hoofde van de verwerende partij houdt in dat er voor elke administratieve beslissing rechtens aanvaardbare motieven moeten bestaan, wat onder meer betekent dat die motieven moeten steunen op werkelijk bestaande en concrete feiten die relevant zijn en met de vereiste zorgvuldigheid werden vastgesteld. Deze motieven moeten in de bestreden beslissing uitdrukkelijk vermeld worden.

Het zorgvuldigheidsbeginsel houdt in dat de verwerende partij de plicht heeft om haar beslissing zorgvuldig voor te bereiden en ze te steunen op een correcte feitenvinding. Zij dient zich te informeren over alle relevante elementen om met kennis van zaken een beslissing te kunnen nemen.

Wanneer er door het vergunningverlenend bestuursorgaan andersluidend wordt geoordeeld dan de doorheen de administratieve procedure uitgebrachte adviezen, of, indien tijdens deze procedure bezwaren en opmerkingen zijn geformuleerd aangaande een relevant en te beoordelen aspect, geldt in principe dat het vergunningverlenend bestuursorgaan zijn beslissing op dat punt des te zorgvuldiger dient te motiveren.

Het komt de Raad niet toe zijn beoordeling van de eisen van een goede ruimtelijke ordening in de plaats te stellen van die van het vergunningverlenend bestuursorgaan. De Raad heeft wel als taak om aan de hand van de concrete gegevens van de zaak na te gaan of de verwerende partij de feiten waarop haar beoordeling steunt, correct heeft vastgesteld en of zij op grond daarvan in redelijkheid heeft geoordeeld.

De Raad merkt op dat de niet-naleving van de principes zoals vervat in omzendbrief RO/2014/02, bij gebrek aan verordenend karakter, op zich niet tot de onwettigheid van de bestreden beslissing kunnen leiden.

2.3

Uit de motivering van de bestreden beslissing blijkt dat de verwerende partij het bundelings- en clusteringsprincipe beoordeelt. De verwerende partij zet in de bestreden beslissing onder meer het volgende uiteen:

“ ...

De aanvraag voldoet aan de belangrijke principes van de omzendbrief RO12014/02, o.a. het bundelingsprincipe en het clusteringsprincipe. De bundeling met de N45 is doorslaggevend omdat de weg vergelijkbaar is met een autosnelweg (2 baanvakken met pechstrook en fietspad in elke richting, gescheiden door een middenberm); de N45 is een drukke verbindingsweg met diverse gelijkgrondse kruisingen, verlichtingspalen, grootschalige verkeersborden, ... De N45 is de verbindingsas tussen de stedelijke gebieden van Aalst en Ninove; hij is tevens een aanvoerweg vanuit het zuiden naar de E40. Ten oosten bevindt zich het verstedelijkt gebied van Denderleeuw; de gemeente Haaltert is aangeduid als een hoofddorp. Hierlangs gebeurt de inplanting van de windturbines. Haaltert sluit aan bij de bundel van grootschalige infrastructuur tussen Brussel en Gent. In deze bundel ligt de autosnelweg E40 en de spoorlijn Oostende-Brussel. Daarnaast liggen regionale infrastructuur-lijnen op de gemeentegrens m.n. de Expresweg N45 van Ninove naar de E40 en de spoorlijn Zottegem naar Brussel. In deze bundel van infrastructuur worden de 4 windturbines in 2 clusters van 2 windturbines ingeplant parallel en zo dicht mogelijk aansluitend aan de Expresweg.

Deze lijninfrastructuur heeft een duidelijke ruimtelijke en visuele impact op het landschap dat doorsneden wordt en versnipperd zo de open ruimte. De lijnopstelling van de turbines is voorzien zo dicht mogelijk bij de N45, rekening houdend met alle beperkingen (zoals de Fluxys-leiding) en op een quasi identieke afstand. Zoals reeds gemeld, ligt de afstand tot de N45 in de grootteorde van de maximale tiphoogte van de windturbines; dergelijke afstanden worden in elk geval nog ervaren als een bundeling met de weg. Bovendien geldt voor windturbines 1 en 2 ook de bundeling met de aanwezige bovengrondse

hoogspanningslijnen, direct ten westen van de N45. Hiermee werd geen rekening gehouden in het advies van de Interdepartementale Windwerkgroep (IWWG).

Het clusteringsprincipe wordt gevolgd, vermits de windturbines door hun hoogte visueel grotere tussenafstanden verdragen, zonder dat de eenheid van de groep verdwijnt.

Terwijl in het advies van de IWWG gemeld wordt dat, ingevolge de inplanting in een zone met meerdere archeologische sites, voorwaarden en bijzondere voorschriften dienen aangevraagd te worden bij Onroerend Erfgoed, werd door dit agentschap een onvoorwaardelijk gunstig advies in toepassing van het decreet op het archeologisch patrimonium geformuleerd.

Om voormelde redenen wordt het ongunstig advies van de Interdepartementale Windwerkgroep niet bijgetreden.

Het college van burgemeester en schepenen van Haaltert bracht een ongunstig advies uit, gebaseerd op de talrijke bezwaarschriften, het advies van de GECORO en eigen overwegingen. Het college is van oordeel dat de ruimtelijke afweging in het dossier niet grondig genoeg gebeurde. Meer bepaald de voorgestelde uitwerking van het bundelingsprincipe met de aanwezige woonkernen, KMO-zones en ook de N45 vindt het college te vergezocht.

Uit de uitvoerige beoordeling van de bezwaren en de toetsing aan de principes van de omzendbrief (zie hiervoor) kan besloten worden dat de ingediende bezwaren ontvankelijk, maar grotendeels ongegrond zijn. Voor zover ze gegrond zijn, kan er aan de bezwaren tegemoet gekomen worden door het opleggen van de passende voorwaarden.

Op basis van de documenten van het aanvraagdossier en van de lokalisatienota in het bijzonder, kan bezwaarlijk gesteld worden dat er geen degelijke ruimtelijke afweging van het project zou gebeurd zijn. Deze afweging gebeurde in functie van de diverse criteria die in de omzendbrief ter zake worden geformuleerd. Zoals reeds vermeld, is er duidelijk sprake van bundeling met de aanwezige lijninfrastructuren in het gebied, die reeds een relevante ruimtelijke impact op het landschap hebben. Bij de inplanting werd niet enkel rekening gehouden met de optimalisatie van de energieproductie, maar ook met de afstand tot bewoning, de veiligheidsafstand tot gasleidingen, de nabijheid van een aantal beekvalleien en de mogelijke impact op natuurwaarden en het landschap. De afstand tot de N45 ligt in de grootteorde van de maximale tiphoogte van de windturbines; dergelijke afstanden warden in elk geval nog ervaren als een bundeling met de weg.

Hierbij kan ook gemeld worden dat de windturbines in overeenstemming zijn met het provinciaal 'beleidskader windturbines'.

Door de quasi gelijke afstanden die de windturbines aanhouden ten opzichte van de N45; hun gelijke vorm en afmetingen, type en kleur, en door de traag draaiende wieken, vormen de windturbines een geordend geheel in aansluiting bij de bestaande infrastructuur.

Al deze elementen zorgen ervoor dat het project zal ervaren worden als een kwalitatief windpark, zonder aantasting van het landschap, dit zowel binnen het landschappelijk waardevol agrarisch gebied, als daarbuiten in de omliggende bestemmingsgebieden. De windturbines integreren zich in het bestaande landschap en zijn dus verenigbaar met de actuele landschappelijke kwaliteiten.

Verder houdt de inplanting ook rekening met de vereisten van efficiënt bodemgebruik en wordt de verstoring van de uitbatingsmogelijkheden van de landbouwbedrijven minimaal gehouden, gelet op de beperkte grondoppervlakte van de windturbines en hun inplanting t.o.v. de perceelsgrenzen.

Omwille van voormelde redenen kan de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar het ongunstig advies van het college van burgemeester en schepenen niet bijtreden.

In het dossier, meer bepaald in de lokalisatienota, wordt aangetoond dat rekening gehouden wordt met het principe van een duurzaam ruimtegebruik; uit onderzoek werd voor de betrokken locatie de optimale invulling bepaald. Dit betreft de cluster van windturbines in voorliggende aanvraag.

...

De verzoekende partijen kunnen niet gevolgd worden wanneer zij voorhouden dat de verwerende partij in de bestreden beslissing louter een formalistische toetsing aan de omzendbrief uitvoert. Uit de geciteerde overwegingen blijkt immers dat de bestreden beslissing een *in concreto* beoordeling bevat van de verenigbaarheid van de aanvraag met de goede ruimtelijke ordening.

2.3.1

De Raad stelt samen met de verwerende en de tussenkomende partij vast dat de bestreden beslissing afdoende motiveert waarom er voldaan is aan het bundelings- en het clusteringsprincipe, en haar afwijkend standpunt ten opzichte van de ongunstige adviezen en ingediende bezwaren eveneens afdoende motiveert.

Met betrekking tot het clusteringsprincipe stelt de verwerende partij in de bestreden beslissing dat zij van oordeel is dat de aanvraag in overeenstemming is met de omzendbrief. Zij meent dat de tussenafstanden niet beletten dat er sprake is van clustering doordat de omzendbrief geen cijfers meegeeft over de onderlinge afstand tussen de windturbines. Daarnaast voert zij nog aan dat de windturbines omwille van hun tiphoogte van 150 meter grotere tussenafstanden kunnen verdragen zonder dat de eenheid van de groep verdwijnt. De Raad stelt vast dat de verwerende partij hiermee afdoende motiveert waarom zij van oordeel is dat de aanvraag in overeenstemming is met het clusteringsprincipe en de adviezen en ingediende bezwaren afdoende weerlegt.

De verzoekende partijen wijzen in hun kritiek op het gegeven dat de onderlinge afstand tussen de windturbines te groot zou zijn, dat de verwerende partij hiermee het clusteringsprincipe uitholt en dat zij zich niet kan baseren op de hoogte van de windturbines om te aanvaarden dat zij als één project aanzien worden.

De Raad stelt vast dat de verzoekende partijen met hun kritiek niet verder komen dan het uiten van een tegenstelde visie en dat zij niet aantonen dat de motieven in de bestreden beslissing foutief of kennelijk onredelijk zijn. Daarenboven houden de verzoekende partijen ten onrechte voor dat er sprake is van twee clusters. Uit de bestreden beslissing blijkt immers dat de verwerende partij de aanvraag beschouwt als één cluster, bestaande uit twee deelclusters die omwille van hun hoogte een duidelijke link hebben.

De verzoekende partijen komen in hun kritiek niet verder dan te stellen dat de verwerende partij geen feitelijke gegevens voorlegt waarop zij zich kan steunen om de hoogte van de windturbines als argument te gebruiken. Zij verwijzen ter ondersteuning van hun visie enkel naar het feit dat het *in casu* gaat om een glooiend landschap waardoor de tussenafstanden tot gevolg hebben dat de vier windturbines als vier afzonderlijke turbines zullen worden gezien. De Raad dient echter vast te stellen dat de verzoekende partijen hiermee louter een tegengestelde visie uiteenzetten en niet aantonen dat de motieven in de bestreden beslissing foutief of kennelijk onredelijk zijn.

2.3.2

Uit de geciteerde overwegingen en uit de beoordeling van de ingediende bezwaren blijken ook duidelijk de redenen waarom de verwerende partij van oordeel is dat de aanvraag voldoet aan het bundelingsprincipe. Zo overweegt de verwerende partij dat er sprake is van bundeling met de N45, met name een drukke gewestweg met twee rijstroken, een fietspad en een pechstrook in elke

richting die voldoende dominant aanwezig is in het landschap om bundeling met de windturbines te verantwoorden. Zij voert aan dat de lijnopstelling voorzien is zo dicht mogelijk bij de N45, in twee deelclusters van twee windturbines en dit zo dicht mogelijk aansluitend bij de N45, rekening houdend met alle beperkingen en dat dit gebeurt op een quasi identieke afstand. De verwerende partij is van oordeel dat die bundeling met de N45 doorslaggevend is. Zij stelt tevens dat er sprake is van bundeling met de twee hoogspanningslijnen voor windturbines 1 en 2.

Met die overwegingen geeft de verwerende partij duidelijk de redenen waarom zij van oordeel is dat de N45 een grootschalige lijninfrastructuur is, die daarenboven voldoende landschapsbepalend is en waarom de bundeling met de N45 doorslaggevend is. De verwerende partij weerlegt hiermee tevens op afdoende wijze het advies van de Interdepartementale Windwerkgroep. De verzoekende partijen maken met hun kritiek in ieder geval niet voldoende aannemelijk dat de beoordeling in de bestreden beslissing gesteund is op foutieve gegevens of kennelijk onredelijk is.

De verzoekende partijen stellen nog dat de verwerende partij in de bestreden beslissing het essentiële negatieve beoordelingselement uit het advies van de Interdepartementale Windwerkgroep niet weerlegt, namelijk het feit dat de inplanting van de windturbines niet aansluit bij een industriegebied, een woonkern of een kern van het buitengebied. De Raad stelt echter samen met de verwerende partij vast dat de verwerende partij de bundeling met de N45 als doorslaggevend acht.

2.4

De verzoekende partijen stellen tot slot in het tweede onderdeel dat de bestreden beslissing geen *in concreto* beoordeling en afdoende motivering met betrekking tot de inplantingsplaats omvat.

De Raad stelt vast dat de locatiekeuze aan bod komt in het kader van de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening, waarin de verwerende partij ook het ongunstig advies van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Haaltert weerlegt. In het licht van de oorspronkelijke keuze van de tussenkommende partij wat de locatie betreft, zijn de opgegeven motieven inzake de locatie niet kennelijk onredelijk. Het behoort ook niet tot de taak van het vergunningverlenend bestuursorgaan om alternatieve locaties te gaan onderzoeken.

2.5

Het tweede middelonderdeel wordt verworpen.

2.6

Het eerste middel wordt verworpen.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partijen roepen in een tweede middel de schending in van de artikelen 1.1.4 en 4.3.1 VCRO, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 houdende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: Motiveringswet), alsook van een aantal beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder het materieel motiveringsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

De verzoekende partijen stellen dat de verwerende partij in de bestreden beslissing zonder meer aanneemt dat de plaatsing van de windturbines verenigbaar is met de nabijgelegen

modelbouwvliegtuigclub en dat de veiligheid in het aanvraagdossier enkel onderzocht werd vanuit een eventueel defect aan de windturbine zelf zonder dat onderzocht werd welke veiligheidsrisico's de nabijheid van de modelvliegtuigclub met zich kan meebrengen. De verwerende partij kon volgens de verzoekende partijen dan ook geen beslissing nemen op basis van juiste en volledige informatie.

De verzoekende partijen geven aan dat modelvliegtuigen tot zes meter breed kunnen zijn en gevuld zijn met kerosine. Bovendien is de werpafstand bij breuk van windturbines meer dan 400 meter en ligt ten westen van windturbine 2 op die afstand een kern van dichte bewoning. Volgens de verzoekende partijen bestaat er een reëel risico op een botsing van een modelvliegtuig en een windturbine. De eerste verzoekende partij wijst op de mogelijke ernstige gevolgen voor haar doordat haar woning zich in de onmiddellijke omgeving bevindt.

Inzake het advies van het Directoraat-generaal Luchtvaart waarnaar de verwerende partij in de bestreden beslissing verwijst, merken de verzoekende partijen vooreerst op dat het Directoraat slechts advies kan geven over bemande vliegtuigen. Daarnaast stellen zij dat het advies slechts geldig is voor een termijn van twee jaar en merken zij op dat die termijn overschreden was op het moment van het nemen van de bestreden beslissing. De verzoekende partijen houden nog voor dat het advies dan wel mag verwijzen naar het luchtvaartterrein en het feit dat het verboden is om te vliegen met modelluchtvaarttuigen op een afstand van minder dan 200 meter van de windturbine, maar dit slechts een richtlijn is. Daarenboven stellen zij dat er een ruime overlapping is tussen de vliegzone en die "200 meter zone", waardoor de kans reëel is dat omwille van een fout, een modelvliegtuig in aanraking kan komen met de windturbine.

De verzoekende partijen uiten nog kritiek op de stelling in de bestreden beslissing dat er een mogelijkheid is tot inperking van de actieradius van de modelvliegtuigclub aangezien de verwerende partij niet bevoegd is voor deze materie, waardoor zij dan ook geen garanties kan bieden.

De verzoekende partijen wijzen tevens op het auditorsverslag van de Raad van State waarin de auditeur de schorsing adviseert op basis van de risico's op botsing en de mogelijke gevolgen ervan. De verzoekende partijen voeren aan dat de Raad van State dit verslag uiteindelijk ten onrechte niet weerhouden heeft, gezien de argumenten die zij hiervoor gebruikt niet correct zijn, hetgeen de verzoekende partijen bevestigd zien in een e-mail van de Vereniging voor de Modelluchtvaart.

Mede gelet op het gegeven dat de eerste verzoekende partij in haar bezwaar specifiek gewezen heeft op het veiligheidsrisico door de aanwezigheid van de modelvliegtuigclub, diende de verwerende partij dit veiligheidsrisico voor de omwonenden te betrekken in haar beoordeling.

Tot slot houden de verzoekende partijen voor dat de motivering in de bestreden beslissing omtrent dit aspect louter een stijlformule omvat.

2.

De verwerende partij betwist het belang van de verzoekende partijen bij het middel. Zij wijst er vooreerst op dat de woning van de tweede verzoekende partij op enkele kilometers van de vliegclub gelegen is en dat zij, gelet op die afstand, geen hinder kan ondervinden ingevolge het beweerde, hypothetische en onbestaande risico op aanvaringen tussen modelvliegtuigen en de windturbine. Zij merkt tevens op dat de woning van de eerste verzoekende partij, in tegenstelling tot hetgeen zij beweert, niet in de onmiddellijke omgeving van de vliegclub ligt. De verwerende partij wijst er immers op dat de modelvliegtuigen niet mogen vliegen op een afstand van minder dan 200 meter

van de windturbine en wijst eveneens op het gegeven dat de woning van de eerste verzoekende partij op ongeveer 400 à 500 meter van windturbine 2 is gelegen, hetgeen neerkomt op een afstand van circa 800 meter tot de modelvliegtuigclub.

Verder merkt de verwerende partij op dat de stelling van de verzoekende partijen dat in het aanvraagdossier geen rekening is gehouden met de vergunde modelvliegtuigclub, op zich niet kan leiden tot de vernietiging van de bestreden beslissing en dat zij dit ook opmerkt in de bestreden beslissing.

De verwerende partij meent dat er wel degelijk een onderzoek is gebeurd naar de veiligheidsrisico's van de modelvliegtuigclub. Zij verwijst hiervoor naar het gunstig advies van het Directoraat-generaal Luchtvaart waarin gewezen wordt op het verbod om te vliegen met modelluchtvaarttuigen op een afstand van minder dan tweehonderd meter van een windturbine, hetgeen ook besproken wordt in de bestreden beslissing. Ook bij de bespreking van de bezwaren wordt gesteld dat de vereniging hinder kan ondervinden doordat haar actieradius kan verkleinen, hoewel het ongemak eerder beperkt zal zijn.

Inzake het auditorsverslag waarnaar de verzoekende partijen verwijzen, wijst de verwerende partij op het arrest van de Raad van State waarin de inhoud van dit verslag weerlegd wordt.

3.

De tussenkomende partij werpt eveneens op dat de verzoekende partijen geen belang hebben bij het tweede middel. Zij merkt vooreerst op dat de tweede verzoekende partij haar woning heeft op een afstand van 2066 meter van het modelvliegtuigterrein en hierdoor geen hinder kan ondervinden. Om die stelling te ondersteunen verwijst de tussenkomende partij naar het arrest van de Raad van 22 maart 2016 met nummer RvVb/S/1516/0828 waarin de Raad vaststelt dat de verzoekende partij, die woonachtig is op hetzelfde adres als de tweede verzoekende partij, geen belang heeft bij het middel dat betrekking heeft op het gebrek aan onderzoek naar de veiligheidsrisico's voor de omwonenden van de modelvliegtuigclub.

De tussenkomende partij is van mening dat ook de eerste verzoekende partij geen belang heeft, nu zij woont op 739 meter van de modelvliegtuigclub, waardoor ook zij minstens niet aannemelijk maakt hinder te kunnen ondervinden in geval van, een volgens haar zuiver hypothetische aanvaring, tussen een modelvliegtuig en de windturbine.

De tussenkomende partij wijst er verder op dat de aspecten die te maken hebben met de exploitatie van windturbines, vooral onderzocht moeten worden door de overheid die bevoegd is om de milieuvergunning te verlenen en dat de Raad van State ter zake reeds geoordeeld heeft over het veiligheidsrisico in het kader van aanvaringen tussen modelvliegtuigen en windturbines. Bovendien stelt zij dat de bestreden beslissing wel degelijk stil staat bij de aanwezigheid van het modelvliegtuigterrein en dat er reeds een regeling bereikt is met de club. De verwerende partij heeft, steunend op het advies van het Directoraat-generaal Luchtvaart en de reeds afgeleverde milieuvergunning, de veiligheidsproblematiek zelf onderzocht en is tot het besluit gekomen dat er geen onaanvaardbaar risico uitgaat van de vergunde turbines.

Volgens de tussenkomende partij houden de verzoekende partijen ten onrechte voor dat het advies enkel vereist zou zijn bij bemande luchtvaart en bestaat de adviesverplichting voor alle constructies hoger dan 60 meter op het Belgische grondgebied. Verder voert zij aan dat het advies niet vervallen is en zijn geldigheid behoudt in het kader van de aanvraag. Bovendien tonen de verzoekende partijen niet aan dat het advies inhoudelijk vervallen of gedateerd zou zijn.

De tussenkomende partij houdt dan ook voor dat de verwerende partij afdoende geantwoord heeft op het bezwaar van de verzoekende partijen en dat de bestreden beslissing de veiligheidsperimeter van 200 meter vermeldt. Tot slot wijst zij nog op de veiligheidsstudie waaruit blijkt dat er geen reële veiligheidsrisico's verbonden zijn aan de exploitatie van de windturbine.

4.

De verzoekende partijen voegen in hun wederantwoordnota nog toe dat de verwerende partij in de bestreden beslissing de inhoud van het advies van het Directoraat-generaal Luchtvaart niet ontmoet en dat het louter verwijzen naar het bestaan ervan onvoldoende is in het licht van de formele motiveringsplicht. Zij wijzen er daarenboven op dat zij reeds aangeduid hebben dat de inhoud van het advies manifest ondeugdelijk is.

5.

De verwerende en de tussenkomende partij voegen in hun laatste nota, respectievelijk laatste schriftelijke uiteenzetting niks toe.

Beoordeling door de Raad

1.

De verzoekende partijen roepen in het tweede middel in essentie in dat de verwerende partij bij het nemen van de bestreden beslissing onvoldoende heeft onderzocht wat de impact is van de windturbines op de nabijgelegen modelbouwwliegtuigclub en dit voornamelijk in verband met de veiligheidsrisico's die zouden kunnen voortvloeien uit eventuele botsingen van een modelvliegtuig met een windturbine. Zowel de verwerende als de tussenkomende partij betwisten het belang van de verzoekende partijen bij dit middel.

2.

Een verzoekende partij heeft in beginsel slechts belang bij een middel indien de vernietiging van de bestreden beslissing op grond van dit middel voor haar een voordeel kan meebrengen, of indien de in het middel aangeklaagde onwettigheid haar heeft benadeeld.

Vooreerst dient vastgesteld te worden dat de verzoekende partijen niet betwisten dat het vliegerterrein van de modelvliegtuigclub gelegen is op ongeveer 300 meter van windturbine 2. Aangezien de tweede verzoekende partij woont op meer dan een kilometer van deze windturbine, kan zij in redelijkheid niet beweren dat het middel voor haar persoonlijk en rechtstreeks griefhoudend is. De Raad merkt op dat de tweede verzoekende partij die vaststelling ook niet lijkt te betwisten daar de verzoekende partijen in het inleidende verzoekschrift bij de uiteenzetting van het belang, het veiligheidsaspect enkel bespreken in hoofde van de eerste verzoekende partij.

De eerste verzoekende partij houdt voor in de onmiddellijke omgeving van de modelvliegtuigclub te wonen en wél een belang te hebben bij het tweede middel. De Raad merkt echter op dat de eerste verzoekende partij in het inleidend verzoekschrift uiteenzet dat zij op 400 à 450 meter van windturbine 1 en 2 woont. Gelet op het gegeven dat de modelvliegtuigclub op circa 300 meter van windturbine 2 is gelegen, dient de Raad vast te stellen dat de eerste verzoekende partij niet kan voorhouden dat haar woning, die op ongeveer 800 meter van de modelvliegclub gelegen is, in de onmiddellijke omgeving hiervan ligt. Zij maakt onvoldoende aannemelijk dat het gebrek aan onderzoek inzake het veiligheidsaspect, voor haar persoonlijk en rechtstreeks griefhoudend is door louter te stellen dat "de kans reëel is dat een modelvliegtuig in aanraking komt met de draaiende windturbine" en dat er hierdoor schade kan zijn voor de verzoekende partijen door onderdelen die "weg gekatapulteerd worden".

Zowel de eerste als de tweede verzoekende partij hebben geen belang bij het middel waarin het gebrek aan onderzoek van de veiligheidsrisico's ingevolge de nabijgelegen modelvliegtuigclub centraal staat, gezien hun woning niet gelegen is in de onmiddellijk omgeving van het vliegterrein. De vernietiging van de bestreden vergunningsbeslissing op grond van dit middel kan de verzoekende partijen dan ook geen rechtstreeks voordeel, verbonden aan het verdwijnen van de bestreden beslissing uit het rechtsverkeer, opleveren.

De verzoekende partijen maken bovendien niet aannemelijk dat de veiligheidsrisico's inzake aanvaringen tussen modelvliegtuigen en windturbines op onvoldoende wijze, dan wel foutief werden onderzocht, dan wel beoordeeld door het directoraat Generaal van de Luchtvaart, dan wel in de milieuvergunning die bovendien aan het wettigheidsstoezicht van de Raad van State werd onderworpen en alwaar dit veiligheidsrisico werd verworpen.

3.

Het tweede middel is dan ook niet ontvankelijk bij gebrek aan belang in hoofde van de verzoekende partijen.

Het middel wordt verworpen.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van de nv ASPIRAVI is ontvankelijk.
2. De Raad verwerpt de vordering tot vernietiging.
3. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 350 euro, ten laste van de verzoekende partijen.
4. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 100 euro, ten laste van de tussenkomende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 18 juli 2017 door de tweede kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de tweede kamer,

Laura VALGAEREN

Hilde LIEVENS